

REVITALIZACE ZÁMECKÉHO AREÁLU STATENICE

Diplomní projekt, LS 2016/2017, modul památkové péče

Vedoucí práce:

prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D.
FA ČVUT_Ústav památkové péče_Ateliér Girsá

ADAM POKORNÝ

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Adam Pokorný
AR 2016/2017, LS, modul památkové péče

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) REVITALIZACE ZÁMECKÉHO AREÁLU STATENICE

(AJ) REVITALIZATION OF THE STATENICE CASTLE COMPLEX

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa (návrhová část) doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D. (předdiplomní seminář)	Ústav: Ústav památkové péče
Oponent práce:		
Klíčová slova (česká):	Statenice, zámek, hospodářský dvůr, revitalizace, obnova, centrum, památková péče, pivovar, mateřská škola	
Anotace (česká):	<p>Předmětem diplomové práce je revitalizace zámeckého areálu Statenice. Částečně památkově chráněný areál zámku a hospodářského dvora zahrnující objekty barokní, klasicistní i prvorepublikové se v současné době nachází ve velmi špatném technickém stavu. Návrh si klade za cíl vybudování nového centra obce v zámeckém areálu a jeho bezprostředním okolí s důrazem na citlivý a poučený přístup k památkovým hodnotám objektů. Za zásadní je považováno zachování uzavřené, postupně rostlé kompozice komplexu a jeho základního funkčního členění, jež fungovalo až do konce 19. století.</p> <p>Projekt počítá s novostavbou dvou objektů v severovýchodním rohu zámeckého areálu, které zachovávají půdorys a hmotu původních objektů z dvacátého století, jež jsou v současné době v havarijním stavu. Náplní těchto novostaveb jsou obchody a služby, kavárna a ubytovací kapacity. Návrh navrácí do objektu zámku pivovar, který zde dlouhodobě fungoval až do přelomu 19. a 20. století a doplňuje jej o restauraci. Do samotného zámku je dále umístěna knihovna, obecní úřad, stavební úřad a výstavní prostory. V areálu hospodářského dvora je navrhována další potřebná občanská vybavenost: administrativní prostory, víceúčelový sál a další obchody a služby.</p>	
Anotace (anglická):	<p>The aim of this Master's thesis is a revitalization of the Statenice castle complex. Partially preserved historical buildings of the palace and farmyard buildings are originated in the Baroque, Classicist and First Republic era. Most of these buildings are currently in very poor technical condition. The goal of this concept is to develop a new municipal centre in the castle complex and its immediate proximity. This concept also emphasize sensitive and knowledgeable approach to the historical values of mentioned buildings. Preservation of the closed composition of the complex which was growing trough centuries and its elemental functional structure, which was used until the end of the 19.th century, are in this project considered as fundamentals. This concept presents two new buildings in the north – eastern corner of the complex. New buildings will keep the ground plan and volume of the original buildings from the twentieth century, which are now in disrepair. This project restores a brewery back into the castle complex, which has been working here until the turn of the 19. and 20. century and enhances it with a restaurant. Facilities such as library, municipal authority, building authority and exhibition display are situated directly into the building of the castle. Another needful community facilities are designed in the compound of the farmyard: café, accommodation capacities, administrative area, multifunctional hall and more shops and services.</p>	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne
21.5.2017

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení:	Bc. Adam Pokorný
datum narození:	4.3. 1990
akademický rok / semestr:	2016/2017 LS
obor:	Architektura a urbanismus
ústav:	15114 Ústav památkové péče
vedoucí diplomové práce:	prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D.
téma diplomové práce:	Revitalizace zámeckého areálu Statenice. (modul památkové péče)

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zámecký areál Statenic se nachází v západní části historického jádra obce. Historicky tvoří areál přirozené těžiště obce. Hodnotný zámecký areál, jehož nezanedbatelná část je památkově chráněná, je v posledních desetiletích bez využití a bez základní stavební údržby, části stavby zanikly.

Na přelomu tisíciletí nová výstavba v obci u Únětického potoka vytvořila základy pro vznik nového centra obce, které však bez historického kontextu narušuje vyváženost funkcí obce (sleduje pouze komerční potřeby obce bez důrazu na komunitní život a bez řešení potřeby posílit občanskou vybavenost obce).

Cílem diplomové práce je tedy v kontextu s návrhem rehabilitace areálu napomoci přesunutí těžiště občanského života do zámeckého areálu a jeho bezprostředního okolí a nalezení vhodného přístupu k revitalizaci se zachováním architektonické a atmosférické hodnoty areálu.

2/ Zadání a konkrétně specifikovaný stavební program

a/ Část SHP.

V návaznosti na téma zámku ve Statenicích bude diplomní část SHP pojata jako analýza pozice a podoby kaple ve Statenickém zámku formou srovnávací analogie podoby zámecké kaple konce 17. - 18. stol. u dostupných příkladů, převážně středočeských, s přihlédnutím k zjištění, zda zámek a zahradní úpravy jsou současné, či odlišného stáří.

b/ Část návrhová:

Urbanistická koncepce lokality

Určení širších vztahů v lokalitě ve vztahu k současnému těžišti obce. V rámci projektu bude zpracován urbanistický koncept lokality zámeckého areálu, ve větším detailu pak objekt zámku a vybraných novostaveb. Novostavby budou řešeny hmotově s důrazem na řešení parteru staveb (tedy návaznosti na veřejný prostor vzniklý na pozemcích zámku a respektováním kontextu historického areálu.

Stavební program

Návrh bude zahrnovat nové využití a regeneraci budovy zámku, ploch dvora, zahrady a ostatních budov areálu. Projekt bude stavebně přiměřeně reagovat na analýzy vybavenosti obce i na Plán rozvoje obce z května 2016. Vzhledem k tomu, že Statenicím chybí velké množství občanské vybavenosti, bude projekt pro areál zámku hledat vhodné pro areál šetrné využití, které z co nejvyšší míry pokryje potřeby občanské vybavenosti obce, mezi které patří zejména:

- obchody, restaurační zařízení
- ubytovací kapacity
- mateřská / základní škola
- zdravotnictví (zdravotní středisko, lékárna, praktický lékař, dětský lékař)
- prostory pro organizování volnočasových aktivit
- další služby (např. pošta, domov pro seniory).

Zámek svým historickým charakterem vybízí k využití kulturně společenského charakteru s možností obnovy drobného pivovaru a rehabilitace zámecké kaple. V rámci diplomního projektu bude zvaženo umístění obecního úřadu v prostorách zámku. Při řešení rehabilitace bude zachována, respektive akcentována historická celistvost areálu komponováním novostaveb v historických stopách zaniklých či těžce poškozených hospodářských budov (soudobý, ale kontextuální architektonický koncept).

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

a/ Část SHP

Text, rešerše, dokumentace, prezentace na výkresech i v portfoliu

b/ Část návrhová

Výkres širších urbanistických vztahů (1:10000 - 1:25 000), urbanistická koncepce návrhová situace v měřítku . 500 – 1: 1000), půdorysy, řezy, pohledy (1:100 – 1:250), půdorysy s vyznačením stavebních úprav. Diplomová práce bude obsahovat vizualizace (exteriéru a interiéru, cca šest záběrů), průvodní zprávu v obvyklém členění a rozsahu (zadání, širší vztahy, stavební program, kapacity a provoz, technická infrastruktura, architektonické a konstrukční řešení). Veškeré části diplomního projektu budou odevzdány dle dané vyhlášky, tj. portfolio dva výtisky, CD s projektem, prohlášení diplomanta, zadání, plachty ve formátu A1 na výstavu diplomových prací.

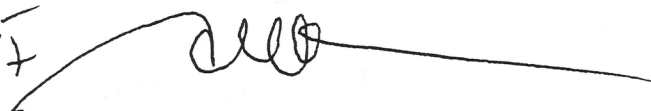
4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

Fyzický model celého dvora (1:500 – 1:1000).

Datum a podpis studenta

d. 5. 14

Datum a podpis vedoucího DP

3-3-17

Datum a podpis děkana FA ČVUT

15. 4. 2014

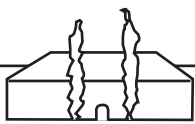
registrováno studijním oddělením dne

5. 5. 14

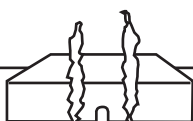

Úvod	3
Průvodní zpráva	5
Návrh	
Situace	21
Zámek	25
Kravín	37
Severní stodoly	45
Prověření varianty - školka	55
Zdroje	56
Poděkování	57
Výběr z předdiplomních analýz	59

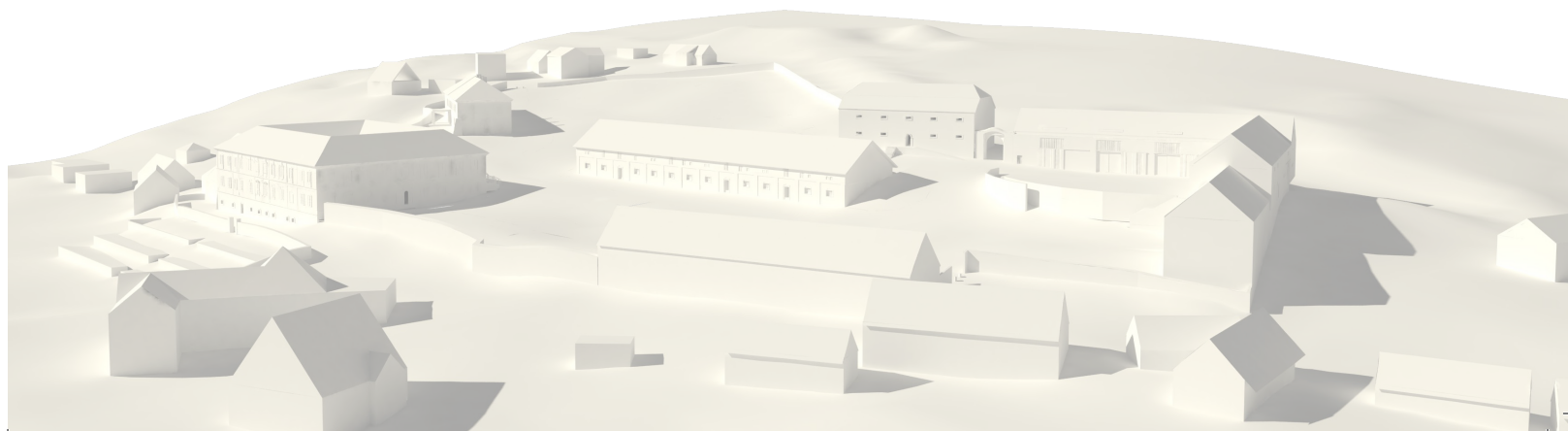
Úvod

Statenický zámek s hospodářským dvorem je památkou v obecném kontextu lokální, ale v místním kontextu zásadní významnosti. Oživení a nové využití zchátralého a opuštěného areálu by mohlo znamenat probuzení celé obce.

Nejstarší zmínka o statenické tvrzi pochází již z roku 1466, objekt zámku a celého hospodářského dvora v průběhu staletí sloužil světské i církevní vrchnosti, byl vypálen a znovu vybudován, fungoval zde pivovar a po roce 1948 také státní statek a byty. Po privatizaci přešel do rukou soukromého majitele a od té doby zůstal nevyužíván a chátrá. Památkově nejcennější objekty v areálu, zámek společně s budovou sýpky a barokní branou jsou od roku 1958 nemovitou kulturní památkou.

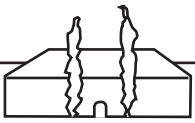
Obec Statenice počítá v nejbližších letech s nárůstem počtu obyvatel až o sto procent, otázka chybějící občanské vybavenosti a veřejného prostoru se tudíž brzy stane ještě palčivější.

Zámecký areál je odedávna součástí původní urbanistické i sociální struktury Statenic a může se proto přirozeně stát jeho staronovým kulturně-sociálním centrem.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Diplomní projekt:	Revitalizace zámeckého areálu Statenice
Vypracoval:	Bc. Adam Pokorný, LS 2016/2017, modul památkové péče FA ČVUT, Ústav památkové péče
Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá (návrhová část) doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D. (předdiplomní seminář)
Konzultace:	Ing. arch. Tomáš Efler Ing. arch. Martin Čtverák

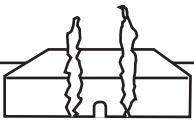
Identifikační údaje objektu zámku

Kraj:	Středočeský kraj
Okres:	Praha- západ
Obec:	Statenice
Část obce:	Statenice
Obec s rozš. působností:	Černošice
Adresa:	Statenická 1
Katastrální území:	Statenice
Číslo parcel:	st. 28 (správcovský dům), st. 29/1 (zámek a nádvoří), st. 29/2 (hospodářský dvůr), st. 29/3 (západní obytný domek), 51 (zahrada), 53 (zahrada), 57/1 (sad), 81, 343 (komunikace)
GPS (WGS 84):	50°08'33.9"N 14°19'02.8"E
Rejstříkové číslo ÚSKP:	45990/2-2304 - ZÁMEK (zapsána 3. 5. 1958)
Majitel:	ALFA PRAHA s.r.o., Olivova 1398/7, Nové Město, 11000 Praha

Základní záměr a metodika práce

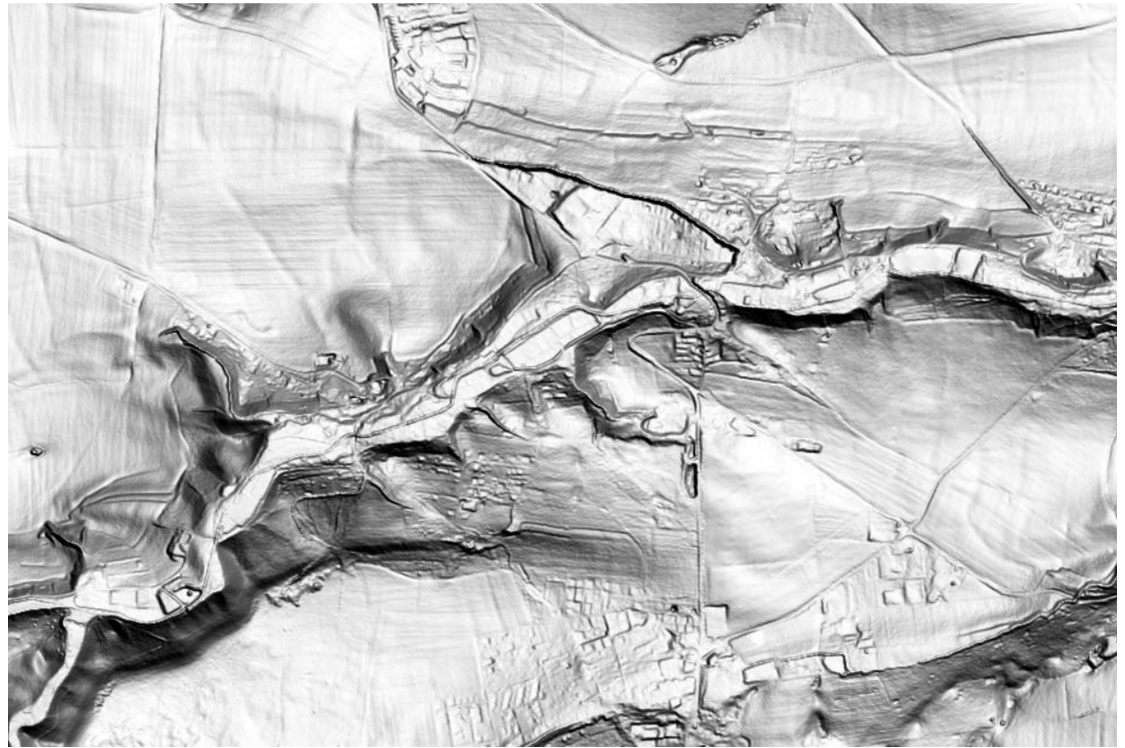
Při zpracování tohoto projektu jsem vycházel v první řadě z analýz obce, které jsem společně s Bc. Helenou Vaňkovou zpracoval v rámci před-diplomního semináře. Dále jsem vycházel také z památkového průzkumu J. Andřelého z roku 2002 a operativního průzkumu a dokumentace k hospodářskému dvoru u zámku od V. Jesenského. V květnu roku 2016 byl obcí Statenice také zpracován plán rozvoje obce a následně návrh územního plánu, které mi sloužily jako inspirace k možnému využití zámeckého areálu.

Cílem tohoto projektu je vybudování nového centra obce v zámeckém areálu a jeho bezprostředním okolí se snahou o citlivý a poučený přístup k památkovým hodnotám objektů. Důraz je kladen na hledání rovnováhy mezi zachováním integrity historicky cenných částí areálu a naplněním současných potřeb rozrůstající se obce. Při zpracování projektu bylo přihlíženo zejména k celkovému charakteru zámeckého areálu, který v rámci obce historicky fungoval jako místní dominanta a zároveň uzavřený celek, přesto s ní však byl funkčně provázán. Za zásadní považuji především zachování uzavřené, postupně rostlé kompozice komplexu a jeho základního funkčního členění, které fungovalo do konce 19. století (sad, pivovar, západní hospodářský dvůr, kaple). Přehled stavebního vývoje i historie zámku a obce je zpracován v před-diplomním projektu.

Morfologie

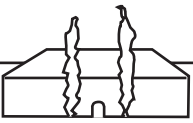
Statenice se nacházejí v údolí Únětického potoka, jehož svahy vytvářejí charakteristický malebný terén obce. Zámecký areál se rozkládá na jižním svahu tohoto údolí, nejnižší část zámecké zahrady končí právě Únětickým potokem, zámek a hospodářský dvůr se nacházejí ve střední části svahu.

Občanská vybavenost

Ve Statenicích se v současné době nachází: obecní úřad, soukromá mateřská školka, kavárna, hospoda, 3 restaurace, 2 obchody. Soukromá mateřská školka, kavárna a jeden z obchodů byly postaveny v minulém desetiletí jako součást rozsáhlého luxusního souboru rodinných a bytových domů v centrální části Statenic.

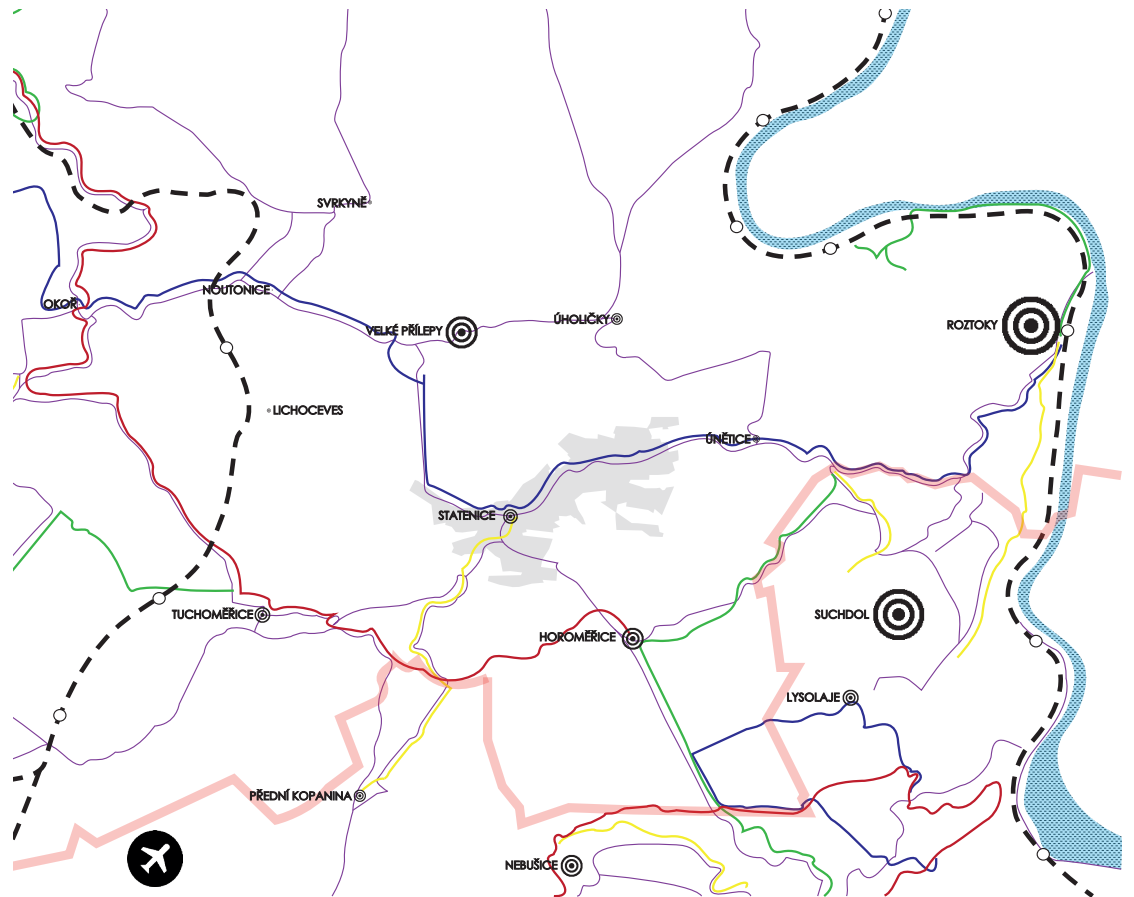

Dopravní dostupnost

Stanicemi prochází silnice II. třídy propojující místa: Praha- Horoměřice – Státnice- Velké Přílepy - Kralupy nad Vltavou - Roudnice nad Labem. Historické centrum obce se zámeckým areálem však stojí mimo hlavní dopravní tah.

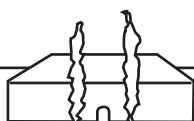
Doba dojezdu automobilem na Letiště Václava Havla Praha je pouhých 13 minut, do pražských Dejvic 20 minut.

V centru obce se kříží dvě turistické značky a dvě cyklostezky.

Plán rozvoje obce

Plán rozvoje obce Statenice zpracovaný v roce 2016 (patrně v aktuálním návrhu územního plánu) si stanovil tři základní problémy, s kterými by se obec měla vypořádat. Prvním z nich je chybějící občanská vybavenost, druhým zanedbaná technická infrastruktura a třetím zanedbaný a dále chátrající zámecký areál. S ohledem na tento plán a aktuální návrh územního plánu obec předpokládá až stoprocentní přírůstek počtu obyvatel a stoprocentní rozšíření zastavěného území obce. V nejbližších letech by se obec měla rozrůstat dvěma směry - v severozápadním směru (areál Boušovský) a v jihovýchodním směru (areál Jabloňový sad). Ve velmi podobné situaci jsou také okolní obce a výhledově se proto dá počítat se zásadním nárůstem počtu obyvatelstva v celé oblasti.

Mezi zásadní požadavky rozvoje technické infrastruktury se řadí vybudování obecní čistírny odpadních vod, a posílení stávajících pozemních komunikací, které svou kapacitou nedostačují rozrůstající se obci.

Shrnutí analýzy a zhodnocení problémů

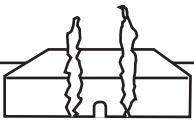
Statenice se nachází v malebném údolí Únětického potoka na křižovatce turistických tras a cyklostezek pouhých 11 km od centra Prahy a mají tedy potenciál stát se výletní destinací Pražanů. Vhodná obnova zámeckého areálu by tento potenciál mohla prohloubit.

Obec se již dnes potýká s nedostatečnou občanskou vybaveností. Velmi tíživá je absence školy a státní školky, obchodů či restauračních zařízení. Dále chybí fungující veřejný prostor.

Součástí nejnovější části obce - souboru luxusního bydlení Statenický dvůr je také základní občanská vybavenost situovaná v jeho centrální části s ambicí vytvořit nové centrum obce. Jeho součástí je soukromá anglická školka, obchod, kavárna a kadeřnictví. Náplň zvolená při výstavbě však naplňuje pouze komerční funkce obecního centra a nikoliv jeho funkce ostatní.

V případě rozšiřování obce v zamýšleném rozsahu by se stala akutní i potřeba dalších složek občanské vybavenosti (zdravotní středisko, prostory pro volnočasové aktivity, pošta, domov pro seniory, kostel, další obchody, restaurace a služby, ubytovací kapacity, větší obecní úřad, knihovna, ...)

Obec se také potýká s problémem chátrajícího zámeckého areálu na exponovaném místě v původním historickém centru obce, jehož majitel v současnosti nevyvíjí žádnou aktivitu směrem k oživení objektů v komplexu.

1 Zámek - 1643 - Vypálena a zpusťována obec Statenice. Následně začali zpustlou tvrz dědicové Bedřicha z Talamberka znovu budovat jako zámek.

1655 - Nedostavěný zámek stal majetkem biskupství hradeckého.

1667-69 - Klášter sv. Jiří provádí stavební práce ve svém pivovaru ve Statenicích.

2 Správcovský dům - 1. pol. 19. stol.

3 Jižní obytné stavení - 1. pol. 19. stol.

4 Východní stodola - 1. pol. 19. stol.

5 Východní chlév - 1. pol. 20. stol.

6 Severovýchodní stodola, obytný domek - poč. 20. stol.

7 Severovýchodní sýpka - 18. stol.

7a Barokní brána - 18. stol.

8 Střední stáj, chlév - poslední třetina 19. stol.

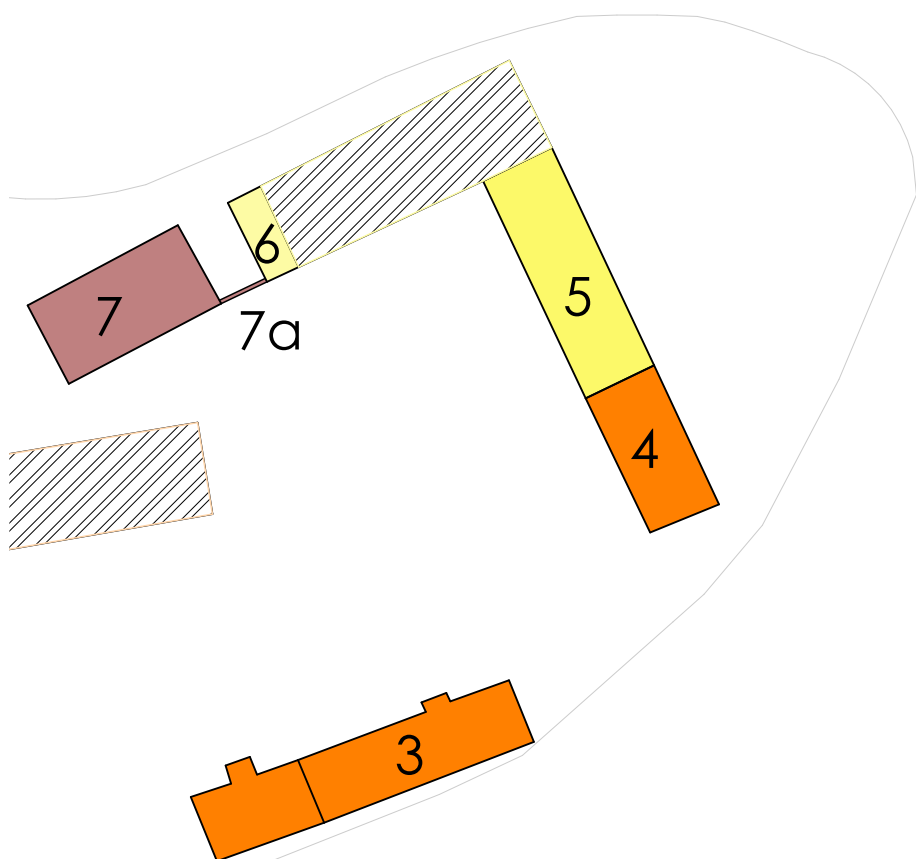
9 Severní kůlna - 20. stol.

10 Kůlna 1. pol. 20. stol.

11 Západní obytný domek (zahradníka)? - pol. 19. stol.

12 Hosp. budovy západního dvora - klasicismus (?), 19., 20. stol.

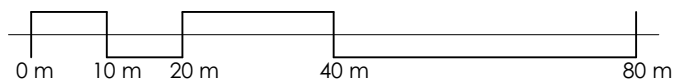

Analýza areálu

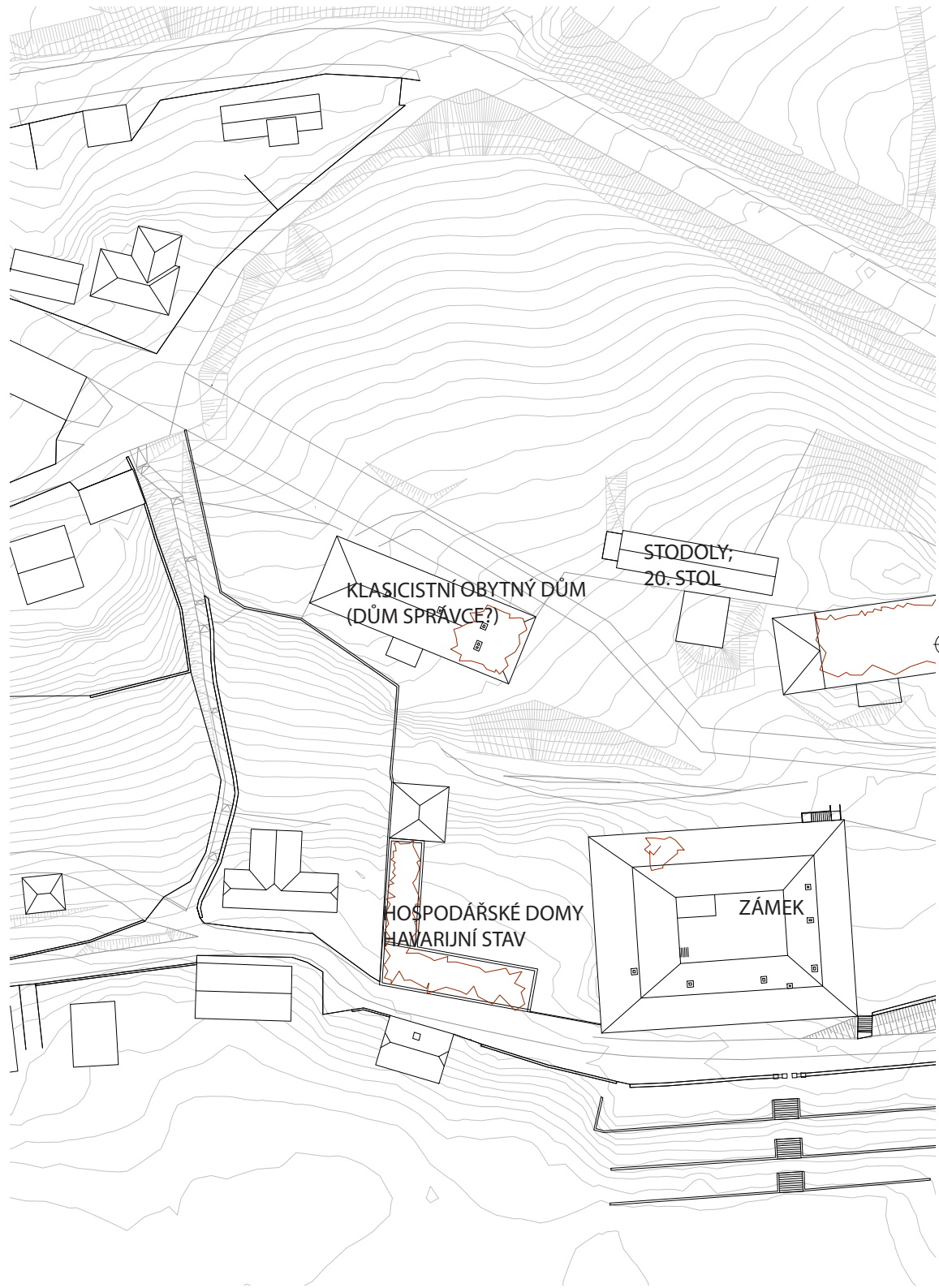
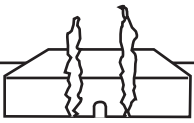
Hospodářský dvůr byl postupně stavěn jako součást zámeckého areálu. Kromě samotného zámku se v areálu nachází také velmi cenná barokní sýpka (7) a brána (7a), která stojí po její východní straně. Další stavby byly vybudovány nejspíše v první polovině 19. století v klasicistním stylu. Architektonicky cennými částmi z této etapy jsou zejména správcovský dům (2) a dvoupodlažní západní obytný domek, pravděpodobně domek zahradníka (11). Další stavební etapa pochází nejspíše z druhé poloviny 19. století, kdy byla ve střední části areálu postavena rozměrná stáj/chlív se seníkem v patře (8). Dvůr si velmi dlouho zachoval svou hospodářskou funkci i za éry komunistického kolektivního hospodaření, prošel ale velkým množstvím stavebních úprav. Přes všechny pozdější přestavby a celkově havarijný stav areálu však operativní průzkum provedený v letech 2006-2007 předkládá množství autenticky dochovaných cenných detailů i historických konstrukcí. Statenický zámek nepatří do úzké skupiny prominentních často navštěvovaných a mediálně exponovaných památek. Jedná se spíše o památku lokálního významu, o představitele početného fondu menších panských sídel v Čechách, která jsou zpravidla velmi důležitými místními dominantami.

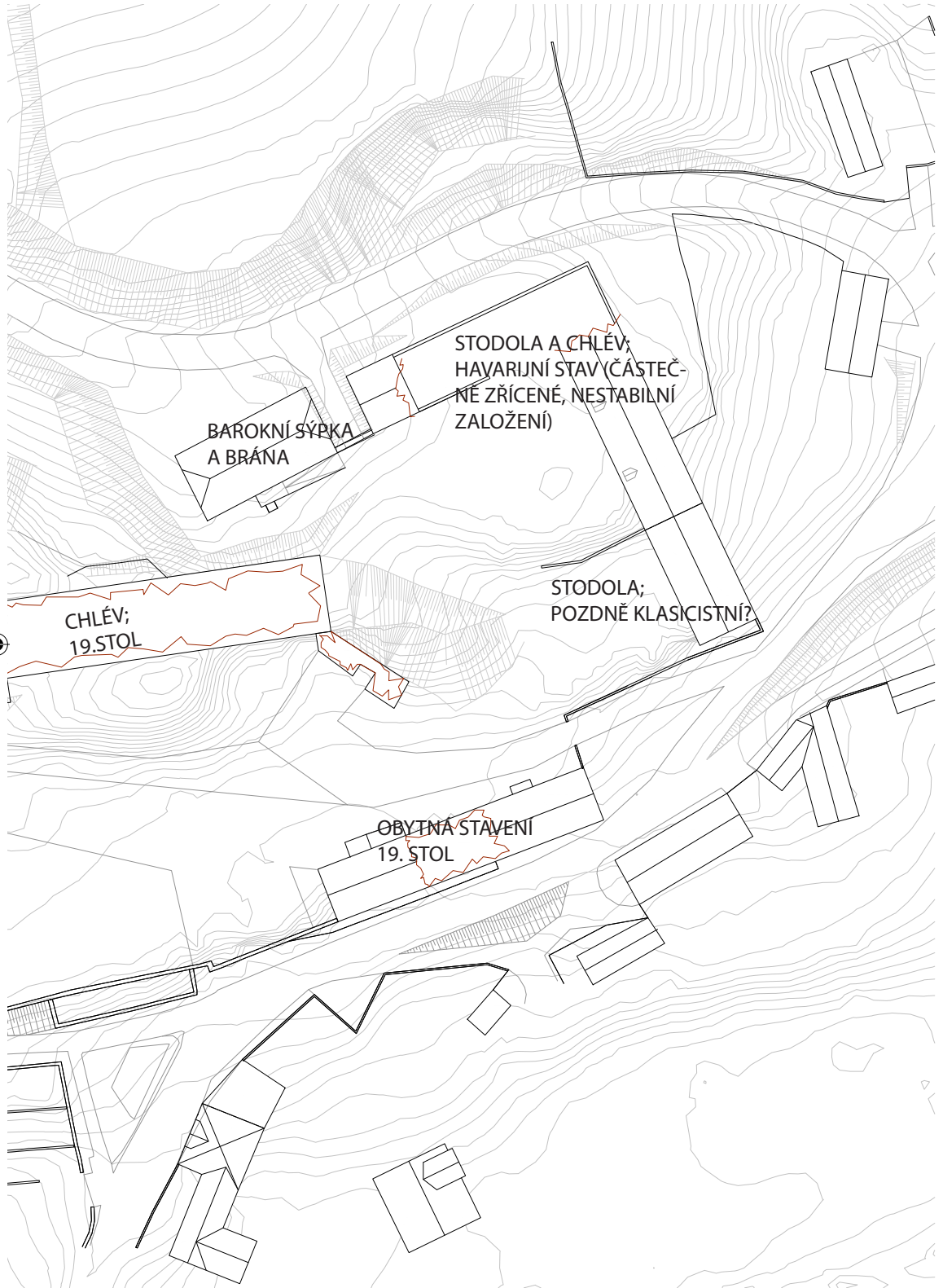
Jedinečnou malebnost zámku s hospodářským dvorem tvoří především jeho uzavřená, postupně rostlá kompozice. Její nejstarší části pocházejí snad již z období renesance či možná z doby pozdně gotické (?) (sklepení zámku, ostění velké sýpky, ...). Nejnovější zásahy pocházejí z druhé poloviny dvacátého století, kdy zde byl zřízen státní statek. Celý areál si zachoval základní rozložení hmot objektů a je proto dokladem všech etap svého stavebního vývoje.

Přestože se vinou špatného technického stavu a několikaletými přestavbami nedochovaly všechny historické konstrukce a detaily, zejména v samotném zámku, ale také u barokní sýpky a brány, můžeme zde dodnes nalézt množství původních prvků s vysokou památkovou hodnotou.

M 1:1000

BAROKNÍ SÝPKA
A BRÁNA

STODOLA A CHLÉV;
HAVARIJNÍ STAV (ČÁSTEČ-
NĚ ZŘÍCENÉ, NESTABILNÍ
ZALOŽENÍ)

CHLÉV;
19. STOL

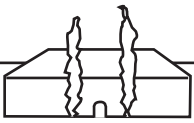
STODOLA;
POZDNĚ KLASICISTNÍ?

OBYTNÁ STAVENÍ
19. STOL

SITUACE - SOUČASNÝ STAV 1:1000

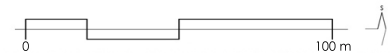

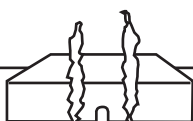
Poloha v urbanismu obce

Zámecký areál se nachází na křižovatce silnice spojující Tuchoměřice a Černého vola a odbočky na Lichoceves. Rozkládá se na jihovýchodním svahu. Jižně od areálu, oddělen úzkou ulicí Pod zámekem, se nachází zámecký park nazývaný Parádnice, který ve svých terasách spadá směrem k údolí Únětického potoka. Zámek s dvorem se rozkládá v centrální části obce, je ze všech stran ohraničen důležitými obecními komunikacemi, k nimž se také většina objektů v areálu obrací svými fasádami. Lze předpokládat, že areál býval od zbytku obce oddělen zámeckou zdí, v současné době je však zeď dochována pouze částečně. Komplex je od obce dále oddělen také bariérou náletových dřevin.

SOUČASNÉ ORTOFOTO

Zámek

Dnešní podoba zámku stojícího při jižní straně areálu odpovídá barokní dostavbě a přestavbě z druhé poloviny 18. století a pozdějším úpravám, ale jádro zámku je nejméně renesanční, možná dokonce gotické. Stattenický zámek je jednopatrový čtyřkřídlový objekt s obdélným dvorem uprostřed. Jeho hmota je završena valbovou střechou s keramickými taškami - bobrovkami. Dvě křídla - východní a jižní sloužila jako obytná, zbývající dvě - západní a severní jako hospodářská.

V přízemí obou křídel obytné části zámku se nachází křížovou klenbou klenutý pilířový ochoz. V průjezdu ve východním křídle se nachází valená klenba, přízemní prostory mají rovněž valenou klenbu doplněnou o lunety. Boční a vstupní fasády jsou členěny lizénovými rámci a v patře lizénami. Vstupní pilíř je rámován pilíři a supraportou. Okna mají obdélníkový tvar a jsou umístěna v rámcích s uchy. Okna na prominentních místech (střední okna přízemí jižního průčelí) jsou doplněna o suprafenestry s páskovým dekorem.

Součástí zámku bývala zámecká kaple sv. Ludmily, která však byla zničena při pozdějších přestavbách areálu. Severní a západní křídlo až do přelomu 19. a 20. století sloužilo pivovaru se sladovnou.

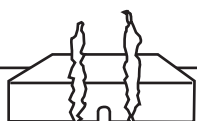
Na jižní straně zámku se nacházela terasová zámecká zahrada nazývaná Parádnice. Ta byla však zničena při regulaci Únětického potoka v 60. letech 20. století.

Po znárodnění celého zámeckého areálu po roce 1948 byl celý objekt zámku přestavěn na státní byty a doplněn o nejmladší vrstvy přestaveb. Místnosti byly často přepříčkovány a například zmíněná kaple sv. Ludmily byla přepatrována.

Památková ochrana

Zámek je od roku 1958 památkově chráněným objektem. Předmětem památkové ochrany není celý areál ale pouze samotný objekt zámku, barokní sýpka - Špýchar a část ohradní zdi se zachovalou barokní bránou. Technický stav památky je v památkovém katalogu hodnocen jako havarijný.

Historický přehled

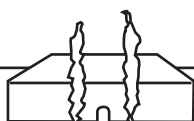
Obec

- > Statenice spadají do oblasti, kde již bylo učiněno množství prehistorických archeologických nálezů, které svědčí o tom, že zdejší osídlení patří k nejstarším na území dnešních Čech.[1]
- > Kníže Boleslav II nadal listinou ze **14. ledna 993** Břevnovský klášter vesnicemi v jeho nejbližším okolí, dá se předpokládat, že mezi nimi byly i Statenice nebo alespoň jejich část.[2]
- > První zmínka o vsi pochází z **roku 1227**, kdy je ves uvedena ve zvláštní listině, již dala sepsat abatyše ženského benediktýnského kláštera sv. Jiří na Pražském hradě Anežka, aby byla potvrzena od Přemysla Otakara I.[3] (Tomuto nejstaršímu pražskému klášteru v této době patřilo celkem na 129 obcí či jejich částí).[4]

Protože Statenice stojí již na druhém místě v soupisu obcí rakovnické oblasti, domnívá se V. Kinský, že dost možná byly jmenovány již i v listině z roku 973- ta byla soupisem knížecího daru Svatojiřského klášteru k jeho ustanovení.[5]

Nedlouho poté část obce patřila také svatovítské kapitule a poslední část kapitule vyše-hradské.[6]

- > **V době husitských válek** byly všechny části Statenic zabrány.
- > **1421** císař Zikmund zastavil část Statenic, patřící kapitule svatovítské, Janu řečenému Sluhovi ze Statenic,
- > Císař Zikmund poté zapsal vyšehradskou část Václavu Cardovi z Petrovic a druhá část vsi byla navracena Svatojiřskému klášteru.
- > **1466** král Jiří z Poděbrad zapsal tvrz ve Statenicích Wolfgangu Stecherovi z Lautrbachu[7]
- > **V 15. století** se majetkové poměry ve Statenicích, rozdělených mezi více vrchností, v rychlém sledu měnili.
- > **1522 - 1527** vlastnil tvrz Jan Dráb ze Střechova, od roku 1534 Jiřík z Čepiroh, roku 1544 byl držitelem Statenic Václav Slateněř z Drahovic, 1575 získali Statenice páni ze Sezimova Ústí, kteří je záhy prodali Janu Kalendarovi, který se ve smlouvě jmenuje robotným člověkem, ale byl osvobozen z poddanství. Dalším vlastníkem byl Zikmund Služský z Chlumu a na Tuchoměřicích. Do roku 1625 Statenice často měnily majitele.
- > Posledním držitelem byl David Boryň ze Lhoty, kterému byly roku 1625 zkonfiskovány
- > **1625** se staly Statenice majetkem Friedricha z Talmberka na Vlašimi.[8]
- > **V průběhu třicetileté války (1618-1648)** byla obec i se zámkem vypálena a poté chátrala.
- > **Po válce** potomci Friedricha z Talmberka začali tvrz přebudovávat na zámek.
- > **1665** se nedostavěný zámek stal majetkem hradeckého biskupství.
- > **1674** Statenice koupil opět Svatojiřský klášter benediktýnek.[9]
- > **1782** byl josefinskými reformami zrušen Svatojiřský klášter a podobně jako ostatní majetek zrušených klášterů, přešly i Statenice do vlastnictví Náboženského fondu. (Statenice byly v této době odhadnuty na hodnotu 3.024 Zlatých)
- > **Mezi lety 1790 a 1850** se v rychlém sledu měnili vlastníci celé obce
- > **Od roku 1790** byl jejím držitelem Rudolf hrabě Špork, v roce 1797 pak František Fügner- staroměstský měšťan, poté Jan Canel z Ehrenbergu, Jan Prokop Hartman z Klarsteinu, a nakonec Josef Löhner- majitel roztockého statku.
- > **1807** koupila Statenice Barbora hraběnka Kuenburgová, ta vlastnila opukové lomy, park, polnosti a zámecký areál.
- > **1842** byl pánem ve Statenicích Josef z Hochu.
- > **1850** se majitelem stal Bedřich Dlouhoveský z Langendorfu.[10]
- > **1928** byla provedena elektrifikace obce.
- > **1948** vznikl státní statek z objektů bývalého hospodářského dvoru v areálu zámku.

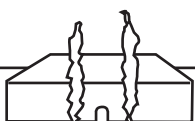
Zámek

- > **1466** král Jiří z Poděbrad zapsal tvrz ve Statenicích (která vznikla coby součást poplužního dvora Svatojiřského kláštera) Wolfgangu Stecherovi z Lautrbachu. Tento převod se stal prvním písemným dokladem existence tvrze.[1]
- > v průběhu třicetileté války (1618-1648) byla obec i s vrchnostenským dvorem vypálena a poté chátrala.[2]
- > **Po válce** potomci Friedricha z Talmberka začali tvrz přebudovávat na zámek. Zřejmě z této doby pochází čtyřkřídlá zámecká dispozice s arkádami v přízemí prolomenými do nádvoří.[3] Dodnes se však nedochovaly žádné účty ani jiné písemnosti spojené s výstavbou zámku.
- > **1665** získalo nedostavěný zámek cit.: „tvrz Statenice nevystavěná, ale sklepy a pokoje na díle mající“[4] Hradecké biskupství.
- > **1667-69** Klášter sv. Jiří provádí stavební práce na svém pivovaru ve Statenicích. Klášter zámeckou stavbu zřejmě v 1. třetině 18. století dále upravil- dokladem jsou dnešní fasády, později byly změněny střechy.[5]
- > **1740** - první zmínka o zámku. V tomto roce povolila arcibiskupská konzistoř pořádání mše svaté v „domácí kapli statenické“, dá se tedy předpokládat, že zámek v této době již stál. [6]
- > Pivovar umístěný v západním a severním křídle zámku byl také pod správou Svatojiřského kláštera. Pivo nacházelo odbyt především ve Statenicích a Černém Vole.
- > **1782** byl josefinskými reformami zrušen Svatojiřský klášter a podobně jako ostatní majetek těchto řádů přešly i Statenice do vlastnictví Náboženského fondu.
- > **1807** koupila Statenice Barbora hraběnka Kuenburgová, ta vlastnila opukové lomy, park, polnosti a především zámek s pivovarem a dvorem- prvně je zde zmiňován již zámek, nikoli tvrz.
- > Roční výstav statenického pivovaru byl v roce **1899** 3400 hl piva.
- > Někdy **po roce 1900** pivovar zanikl.
- > **1924** byl opraven zámek a odvezen starožitný nábytek.
- > **1948** zámecký areál byl zestátněn, hospodářský dvůr začal sloužit jako státní statek a objekt zámku byl rozdělen na byty
- > **1961-62** byla provedena regulace Únětického potoka a při ní byla zničena zámecká zahrada Parádnice
- > **1992** V restitucích získává zpět objekt zámku i s hospodářským dvorem dcera bývalého majitele Straky a celý areál prodává firmě ZH service s.r.o.
- > V současnosti je vlastníkem areálu ALFA PRAHA s.r.o., v roce **2006** majitel areálu zvažoval jeho zásadní přestavbu. Celý projekt byl následně zastaven obcí ve fázi územního řízení. **Nyní je areál bez využití a nadále chátrá.**[7]

data

stavební zásahy na zámku

Vize revitalizace

S ohledem na provedenou analýzu i aktuální návrh územního plánu se jako zásadní úkol jeví vytvořit pro obec Statenice, která se nevyhne významnému nárůstu počtu obyvatel i zastavené plochy, nové obecní centrum, jehož součástí budou veřejné budovy (radnice, knihovna, multifunkční sál, galerie,...), ale také obchody, restaurace a další služby.

Chátrající zámecký areál nacházející se v centrální části obce poskytuje velkorysé prostory pro naplnění velké části aktuálních potřeb obce.

Vzhledem k architektonicko-historickým kvalitám zámeckého areálu je cílem návrhu zejména respektování komplexu v jeho organicky rostlém uspořádání, které je dokladem dlouhého stavebního vývoje a navíc působí velmi malebně a místy až pitoreskně. Při projektování by měl být kladen důraz na zachování historických konstrukcí, hodnotných architektonických detailů a celkového rozložení hmot objektů. Zároveň je žádoucí navrátit areálu ucelenost a to v jeho původních obrysech- jak funkčních, tak prostorových. Je důležité při tom dbát na rovnováhu mezi původní semknutostí a uzavřeností zámeckého areálu, která je nespornou památkovou hodnotou a otevřeností, která je zásadní pro jeho fungování v rámci dnešního organismu obce.

Varianty

Součástí dílčích skic byly také některé funkce, se kterými konečný projekt nepočítá. Jedná se zejména o objekt základní školy, který obec v aktuálním návrhu územního plánu zamýšlí vystavět v jednom z rozvojových území Statenic v areálu Jabloňového sadu. Zásadní pro rozhodnutí vynechat z projektu revitalizace zámeckého areálu právě objekt školy byly především jeho velké prostorové nároky na budovu i plochu a zejména s ohledem na morfologii v areálu nespílitelné nároky na sportoviště a zahrady.

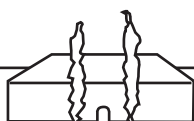
V rámci této diplomové práce bylo prověřováno rovněž umístění mateřské školky přímo do zámeckého areálu, kdy se jako nejvhodnější jevila varianta umístění v severozápadní části- v sadu. Po konzultacích s vedoucím práce však bylo od této možnosti upuštěno z obavy, aby tento zásah nenarušil integritu zámeckého areálu.

Druhá dílčí náplň, která musela ustoupit, byla původně zamýšlená sladovna. Ta byla zprvu plánována coby jedna ze složek pivovaru, kterou by se proces výroby piva ještě více přiblížil původnímu plnohodnotnému provozu, v rozsahu, v jakém na zámku fungoval až do svého uzavření na přelomu 19. a 20. století. Nicméně nakonec se ukázalo jako udržitelnější od prostorově náročné sladovny (navrhované do severního křídla zámku) upustit a na její místo navrhnout restauraci s větším zázemím, která nabídne větší potenciál pro rozrůstající se obec i její turistický ruch.

Výsledný návrh

Projekt revitalizace zámeckého areálu Statenice vytváří nové centrum obce v objektu místní historické dominanty. Jeho součástí je zachování základního funkčního rozložení v rámci celého areálu. S ohledem na potřebu nového centra obce u některých částí komplexu přistupuje k citlivé obměně jejich funkční náplně. Studie se snaží ve velké míře zachovat historické a architektonické kvality a integritu památkových objektů. V případě některých objektů či dílčích stavebních úprav z 20. století se přistupuje k odstraňování těch z nich, které byly realizovány z čistě účelových důvodů (přestavba zámku na byty,...), narušují celkové působení historických částí objektu, neodpovídají plánovanému využití (hygienické požadavky,...) nebo nepřinesly nové umělecké ani další hodnoty využitelné pro tento projekt.

Jedním z ústředních témat studie se stala bipolarita otevřenosti vs. uzavřenosti. Na jedné straně stojí původní uzavřený zámecký areál, který má i nadále fungovat kompaktně, na straně druhé nová snaha o jeho otevírání organismu obce a napojování na její důležité komunikační tepny. Proto tento projekt počítá

s dodržáním původní ucelené hmotové kompozice areálu. Zároveň také obnovuje zámeckou zeď a brány kolem areálu s možností denního režimu. Při severozápadním nároží dvora přímo sousedí s prostory hotelu průchod, který hotelovým hostům umožňuje také noční přístup do pokojů. Areál nabízí tři základní veřejné funkce: 1. občanskou vybavenost (obecní úřad, knihovna, kaple, multifunkční sál), 2. volně přístupný prostor zámecké zahrady, sadu a nádvoří a 3. komerční prostory (služby a obchody, hotel, restaurace a kavárna). Kompozice historických objektů je ve studii dílčím způsobem doplněna o 3 nové objekty.

V severovýchodním rohu areálu jsou pro svůj velmi špatný technický stav původní hospodářské budovy: východní chlév z 1. pol. 20. stol. (5) a severovýchodní stodola, obytný domek z poč. 20. stol. (6) nahrazeny novými objekty, které respektují původní půdorysné i hmotové rozložení staveb.

Pozornost je věnována také zahradě Parádnici, která byla zdevastována při regulaci potoka na začátku 60. let 20. století. V rámci obnovy zahrady je navrženo koryto potoka přesunout zpět do jeho dřívější trasy. To umožní obnovu zahrady v její původní rozloze. Současná trasa koryta také nerespektuje majetkoprávní poměry v území. (Koryto je z části vedeno na soukromém pozemku, místo aby vedlo přes státní pozemky tomu určené, pod správou povodí Vltavy.)

Výhledy zámeckého areálu

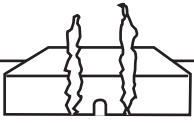
> v roce 2006-7 majitel areálu zvažoval jeho zásadní přestavbu a dostavbu pro obytné účely, jejíž součástí měly být také rozsáhlé demolice hospodářských budov. Pro tento záměr byla pořízena rovněž architektonická studie. Pro účely dokumentace před zamýšlenými demolicemi byl NPÚ zhotoven operativní průzkum a dokumentace areálu. Celý projekt byl následně zastaven obcí ve fázi územního řízení. Od té doby majitel nevyvíjí žádné výrazné aktivity směrem k oživení a revitalizaci zámku s hospodářským dvorem.

> S ohledem na technický stav areálu, který je i v památkovém katalogu NPÚ hodnocen jako havarijní a je zapsán na Seznam ohrožených nemovitých památek, se nabízí možnost využít finanční prostředky Havarijního programu Ministerstva kultury ČR, které „jsou určeny na záchranu nemovitých kulturních památek v havarijním technickém stavu, zejména na jejich statické a celkové stavební zajištění, vč. restaurátorských prací a na opravy krovů a střech (včetně opravy nebo provedení klempířských a zámečnických prací, komínů a hlavní římsy budovy).“

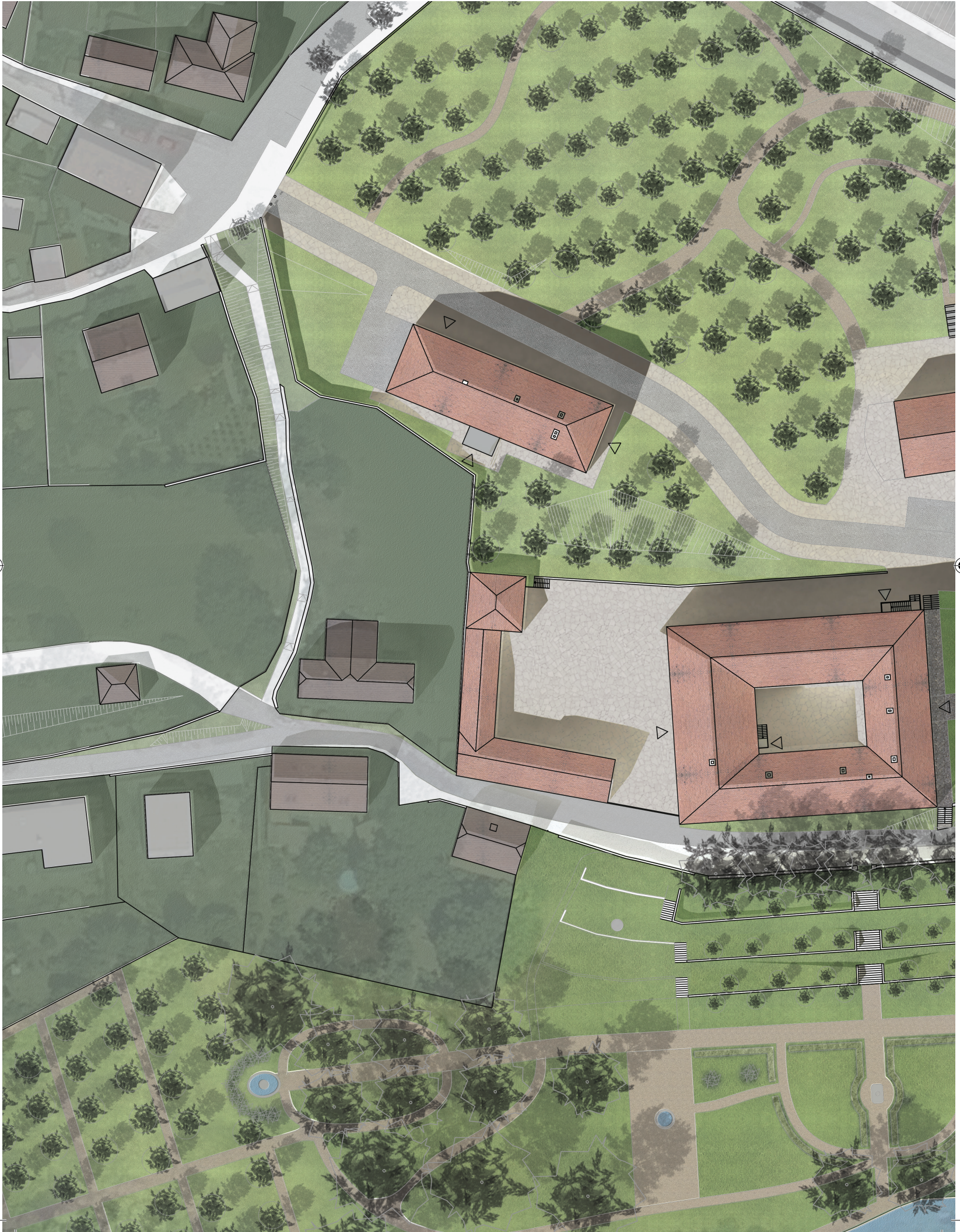
> V současnosti v obytných budovách ve jihovýchodní části areálu se souhlasem správce objektu bydlí bezdomovci.

> Současný návrh územního plánu počítá s areálem zámku coby s „Potenciálem pro rozvoj centra Statenic“ a navrhuje revitalizaci areálu pro polyfunkční využití a současně podle svých slov cit.: „vytváří podmínky pro obnovu areálu zámku včetně obnovy historické zahrady Parádnice a pro jeho zapojení do organismu centra obce. Obnovený zámek s Parádnicí významně ovlivní obraz Statenic.“

NÁVRH - SITUACE

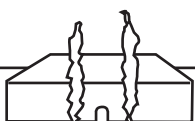

SITUACE AREÁLU 1:350

STAVEBNÍ PROGRAM

Jak již bylo naznačeno, navrhovaný stavební program jednotlivých částí areálu vychází z analýz potřeb obce a zároveň z potenciálu samotného zámeckého areálu.

Zámek

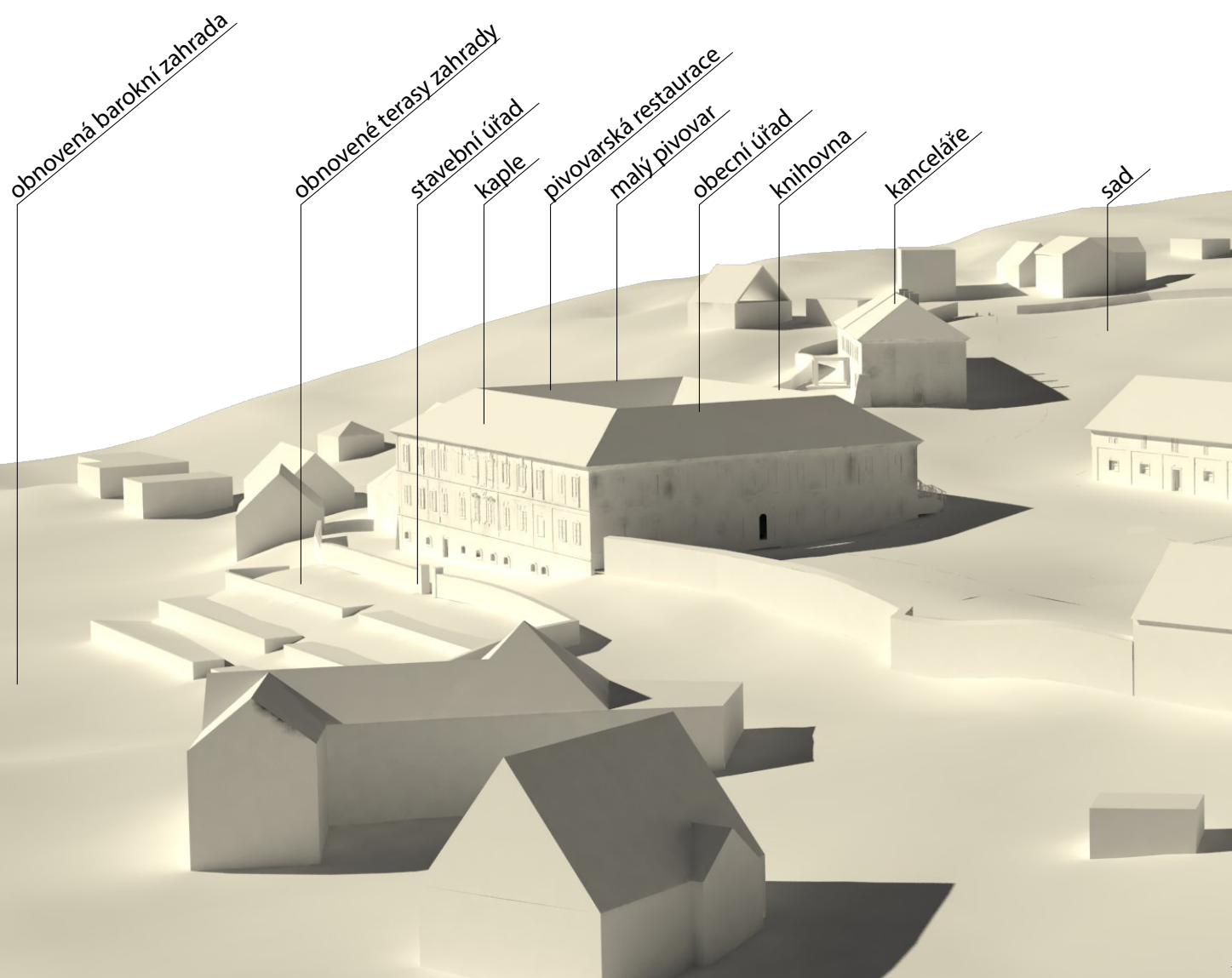
Do objektu zámku je navrhováno umístění obecního a místního stavebního úřadu v patře východního a jižního křídla, kaple v jižním křídle, knihovny v severním křídle, restaurace se zázemím v severním a západním křídle, malý pivovar v západním křídle. K pivovaru jako provozní prostory náleží i západní hospodářský dvůr se dvěma hospodářskými budovami a domkem zahradníka.

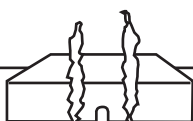
Správcovský dům

K objektu správcovského domu neexistuje zaměření ani přesnější popis jeho dispozic, zároveň není ani možný přístup do budovy. Proto bylo nemožné vypracovat dispoziční řešení. Z kusých informací se však zdá, že se jedná o trojtrakt a proto se tato studie přiklání k využití objektu jako administrativních prostor (např. pro firmu obhospodařující přilehlé polnosti.).

Kravín

Studie počítá s umístěním multifunkčního sálu a jeho zázemí do objektu kravína. V podkroví se pak nachází technické zázemí pro sál a skladovací prostory, ve východní části jsou prostory příležitostně využitelné pro rozšíření výstavních prostor galerie umístěné v sousední sýpce.

Sýpka

S ohledem na vysokou památkovou hodnotu (sýpka je jednou z částí areálu, které jsou od roku 1958 památkově chráněny), je do sýpky umístěna galerie, která nevyžaduje zásadní zásahy do jejích cenných stavebních konstrukcí.

Severní stodoly

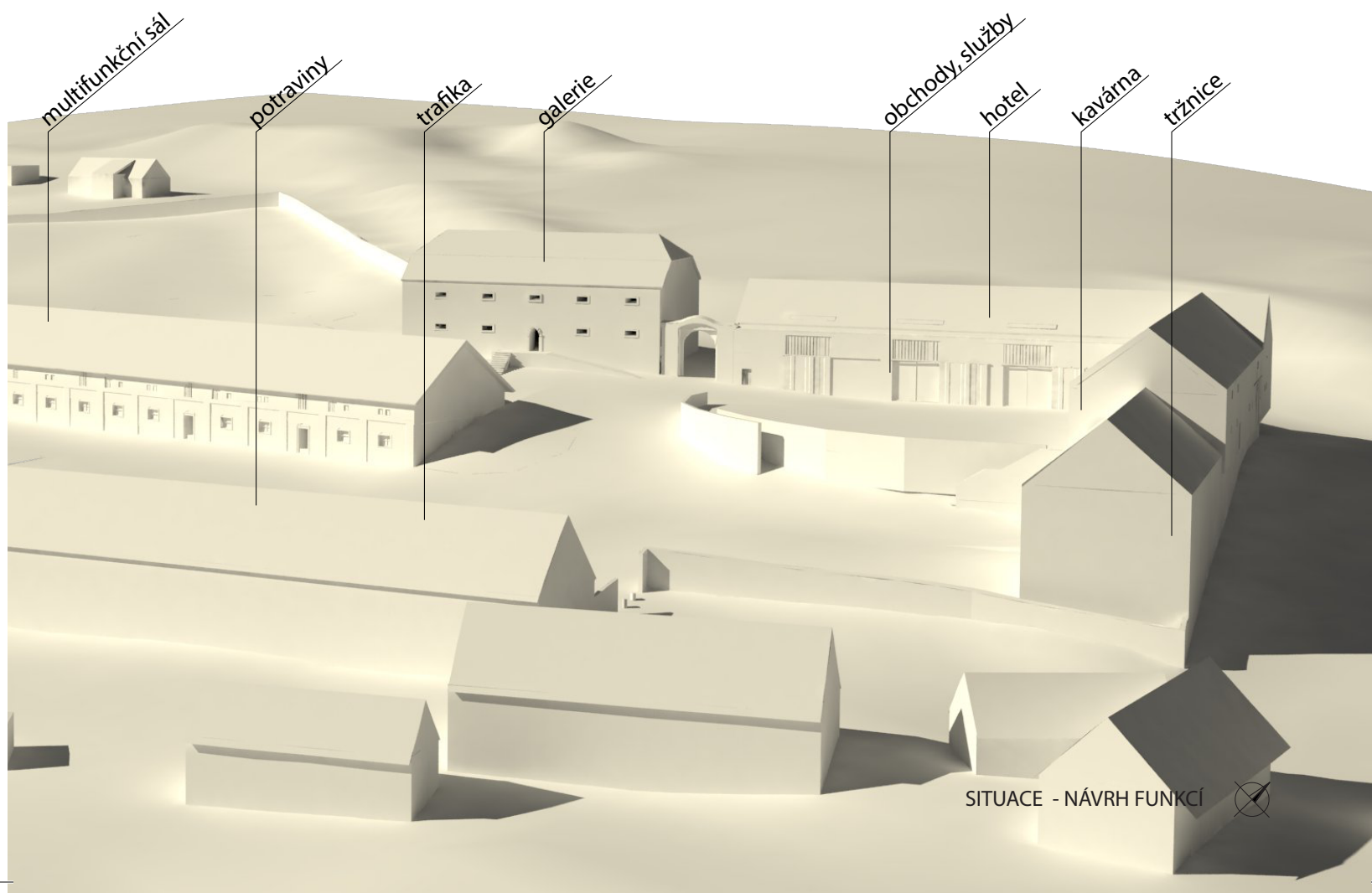
Stodoly v severní části areálu nabízejí prostor pro služby, obchody a recepci hotelu v severním křídle a kavárnu v křídle východním. V patře obou křídel se nacházejí hotelové pokoje.

Jižní stodola

Jižní stodola byla ponechána bez zásadních prostorových zásahů jako prostor pro trhy, které je možné rozšířit také na nádvoří před stodolou.

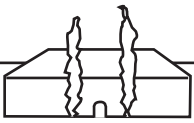
Jižní stavení

Obytná stavení v jižní části zámeckého areálu jsou navržena jako obchodní prostory – obchod s potravinami a trafika.

SITUACE - NÁVRH FUNKCÍ

NÁVRH - ZÁMEK

ZÁMEK

Z konstrukčního hlediska je zámek v dobrém stavu, zásahy jsou potřeba zejména v konstrukci krovu a střechy. V ostatních částech objektu je navrženo především čištění dispozic a odstraňování pozdějších čistě účelových zásahů (z 2. poloviny 20. století), které nepřinesly nové kvality, ale objektu spíše uškodily. V jižním křídle je navržena obnova zámecké kaple sv. Ludmily v jejím původním objemu.

I přes dílčí poškození štukatérské výzdoby fasád zámku se dochovalo jejich základní rozvržení i množství autenticky dochovaných detailů. Proto tato studie počítá se štukatérskou obnovou klasicistní podoby fasád. V památkovém průzkumu od J. Andrlého jsou zmiňovány v nejnižších vrstvách barevných nátěrů na fasádách zámku červené nálezy. S ohledem na navrhované využití areálu, který má sloužit jako nové obecní centrum, se tato výrazná barevnost zdá být příliš křiklavou a přistupuje se proto ke střízlivějšímu světle béžovému nátěru doplněnému o lomeně bílé architektonické články (lezeny, ostění oken,...), jehož pozůstatky se nacházejí v novějších vrstvách nátěrů.

VÝCHODNÍ KŘÍDLO

Ve východním křídle obráceném do nádvoří areálu je navrženo zachování průchodu do vnitřního dvora, který také logicky slouží jako hlavní vstup do objektu zámku. V přízemí je pak navržena vrátnice a zázemí správy objektu, v jižní části přízemí dále výstavní prostory zámecké expozice.

Vnitřní komunikace v přízemí východního a jižního křídla je zajištěna arkádovou chodbou, u které projekt navrhuje odstranění novodobých příček. Nově počítá se zasklením arkád pro zajištění tepelného komfortu v prostorách zámku.

V patře východního křídla jsou navrženy prostory obecního úřadu obce Statenice (kancelář starosty a dvě další kanceláře).

JIŽNÍ KŘÍDLO

V jižním křídle zaujímá dominantní postavení přes obě podlaží kaple sv. Ludmily. Tato studie navrhuje její obnovu s možností pořádání koncertů, svateb a jiných společenských událostí. S kaplí pak v přízemí jižního křídla souvisí sakristie, zkušebna a šatna pro hudebníky, předsálí kaple a společenská místnost. Všechny tyto místnosti jsou přístupné z arkádové chodby. V západním rohu jižního křídla jsou umístěny toalety, které navazují na arkádovou chodbu a z ní jsou také přístupné. V patře se nacházejí oratoře přiléhající ke kapli dále zasedací místnost obecního úřadu ve východní části, a kancelář a archiv stavebního úřadu v západní části. V suterénu je umístěna kancelář pivovaru a pivovarské expozice, která je přístupná vchodem z jihu nebo po hlavním schodišti z přízemí.

ZÁPADNÍ KŘÍDLO – hospodářské křídlo

Do přízemí západního křídla zámku je umístěna pivovarská restaurace s cca 60ti místy přístupná ze dvora zámku. Skleněnou příčkou je od pivovarské restaurace oddělena varna pivovaru. Do západního křídla byl též situován výtah pro zajištění bezbariérového přístupu do prostor zámku. Umístění výtahu v rámci zámeckého objektu bylo zvoleno v místě styku rozdílných úrovní podlah (podlahy v západním křídle jsou v důsledku zvýšeného stropu suterénu o 1,6 m výše než v ostatních křídlech). Při výběru místa pro výtah byl brán ohled také na památkovou hodnotu konstrukcí a proveditelnost.

V patře západního křídla se nacházejí další prostory pivovaru (velký prostor pro přípravu a skladování surovin, kancelář sládků, hygienické zázemí). Dále se zde nacházejí také toalety pro návštěvníky východního a jižního křídla.

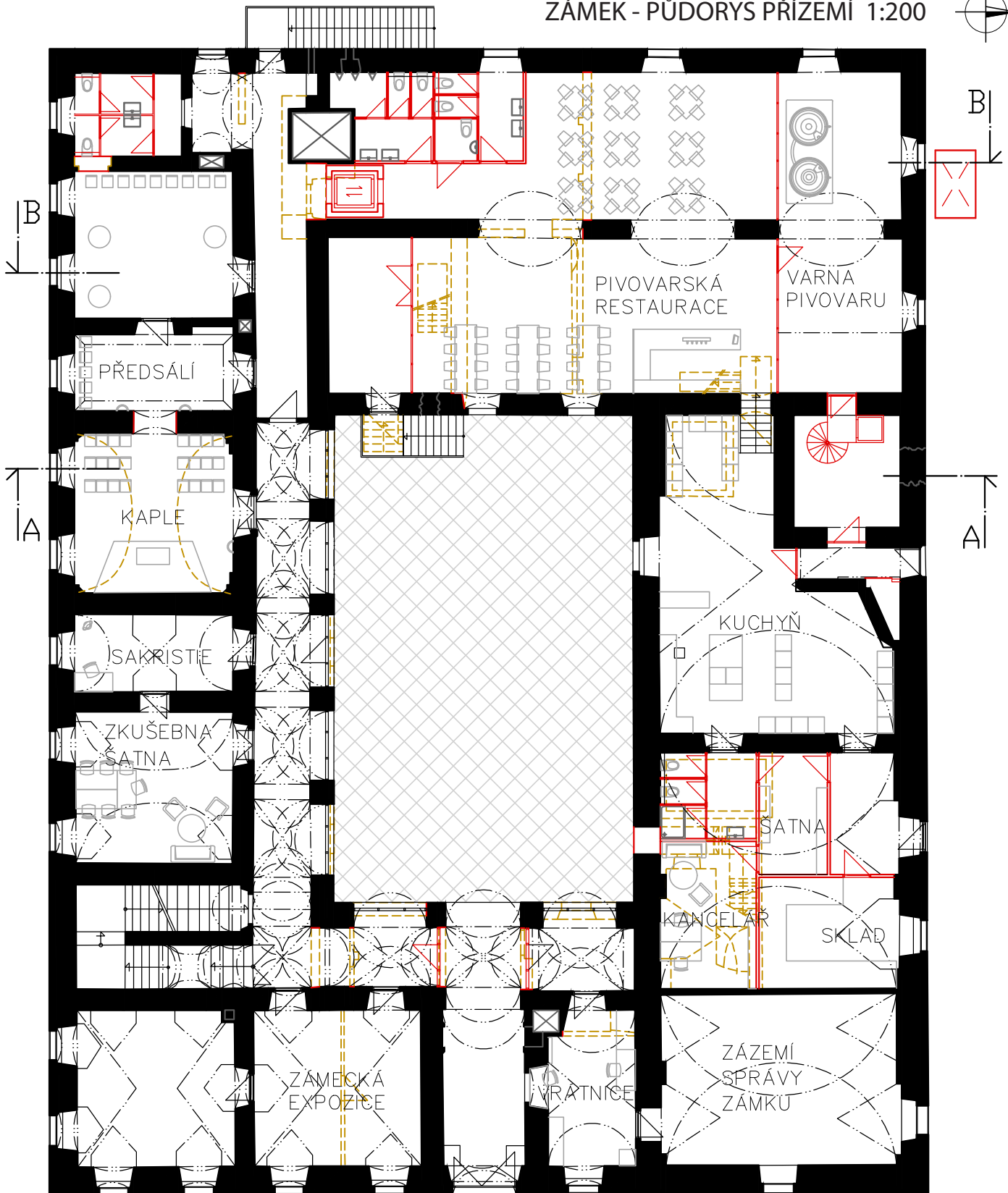
V suterénu jsou prostory pivovaru – spilka, prostory vymývání a plnění sudů a lahví. Pod suterénem se nachází ještě sklep využívaný původně jako ledárna. Návrh počítá s umístěním ležáckého sklepa, který by měl být zásobován technikou (ležácké tanky) prostřednictvím „uličního výtahu“ vyhloubeného při severní fasádě. Měsíční výstav pivovaru byl naprojektován na 180 hl, to bylo zohledněno při návrhu veškerých prostor pivovaru (varna, spilka, ležácké sklepy a další). Tento objem by měl nejen bohatě pokrýt potřeby pivovarské restaurace, ale nabízí také možnost dalšího prodeje.

SEVERNÍ KŘÍDLO

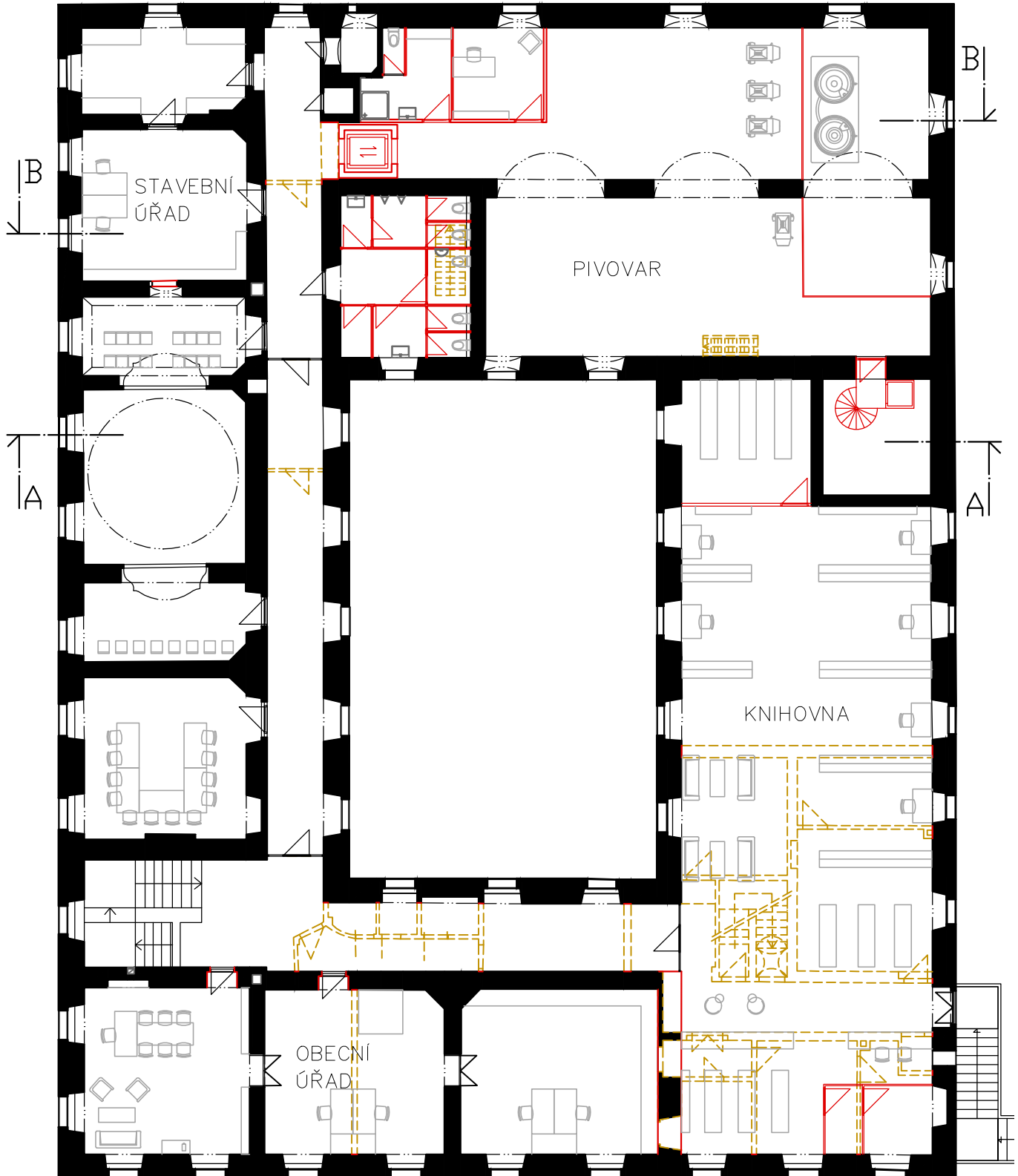
V přízemí severního křídla se nachází kuchyň pivovarské restaurace a její zázemí (kancelář, sklad, šatna a hygienické zázemí). Kuchyň je možné zásobovat přímo vchodem v severní fasádě. Do místa styku se západním křídlem, kde se nalézá objem vertikálního hvozdu bývalé sladovny, je navržen prostor pro vertikální komunikaci pro potřeby pivovaru (schodiště a nákladní výtah). Prostor této vertikální komunikace je rozšířen i do podzemí, aby obsloužil také prostory pivovaru v suterénu západního křídla.

V patře severního křídla je situována knihovna přístupná z chodby východního křídla a po schodišti při severní fasádě. Půda je využitelná jako skladovací prostory surovin pivovaru.

ZÁMEK - PŮDORYS PŘÍZEMÍ 1:200

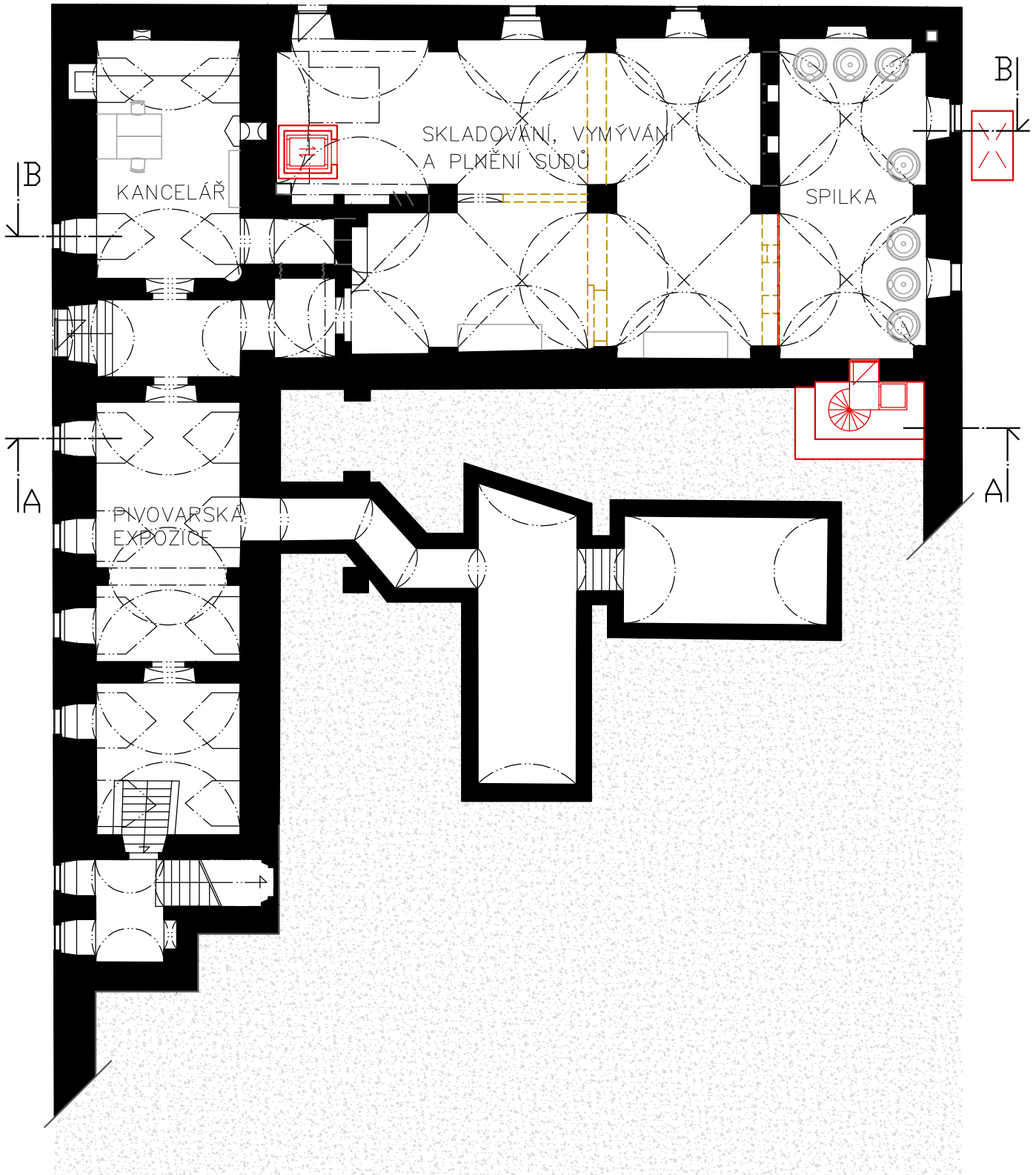

ZÁMEK - PŮDORYS PATRA 1:200

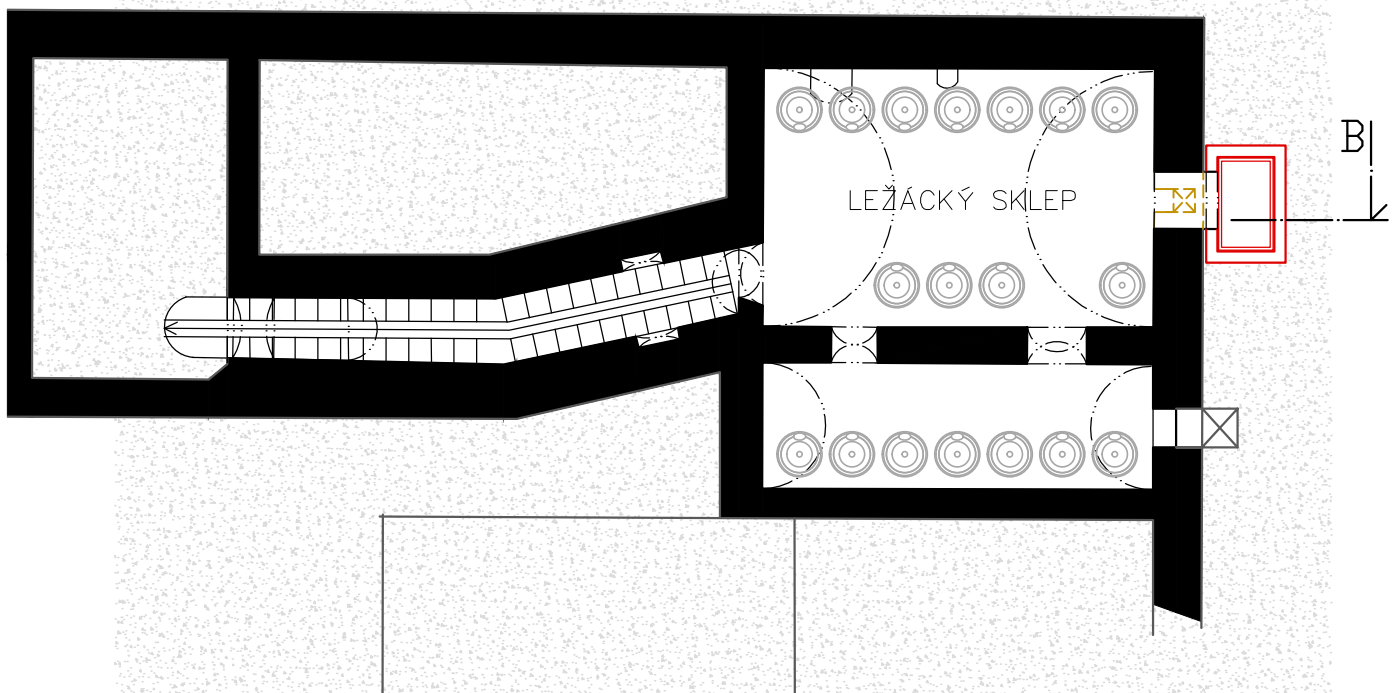

ZÁMEK - PŮDORYS SKLEPŮ 1:200

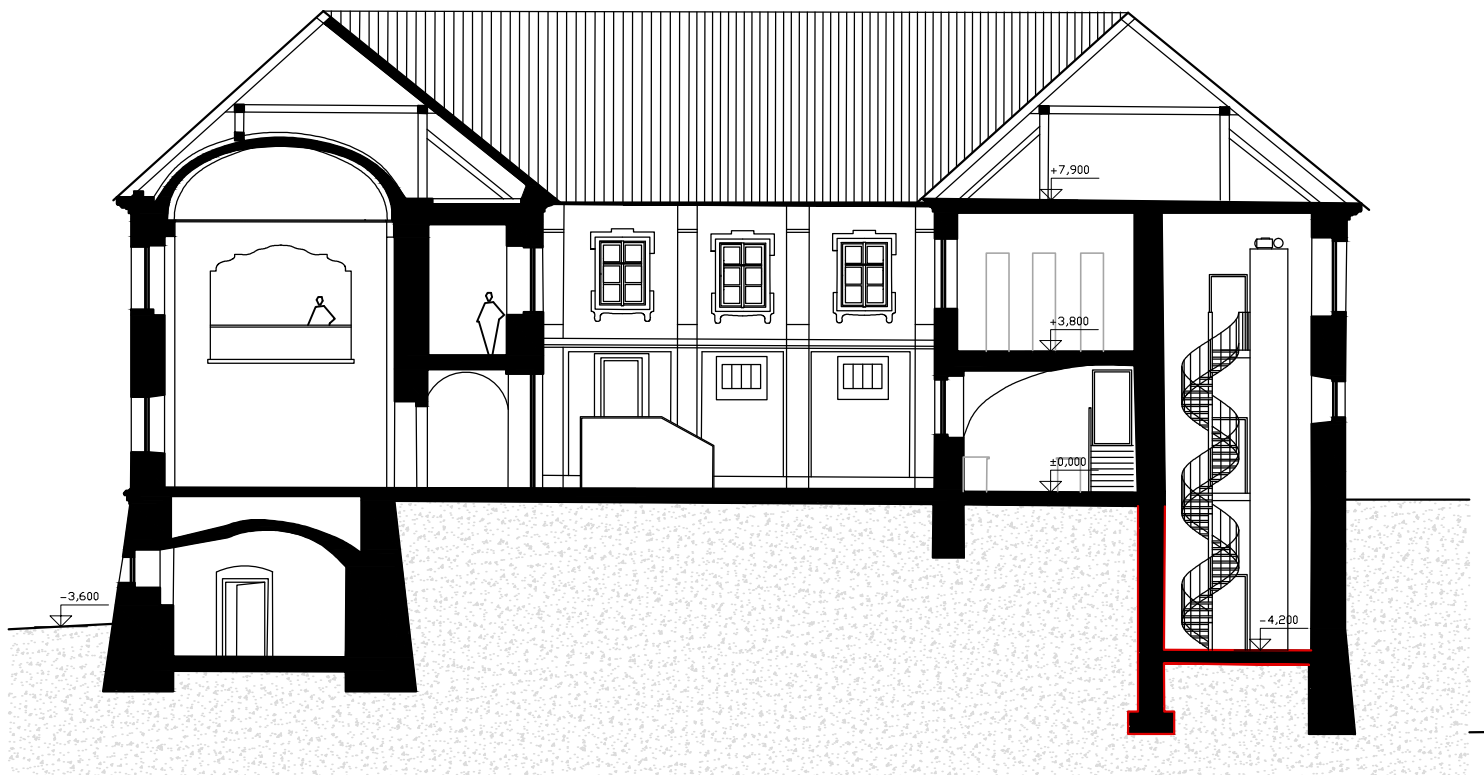

ZÁMEK - PŮDORYS 2PP 1:200

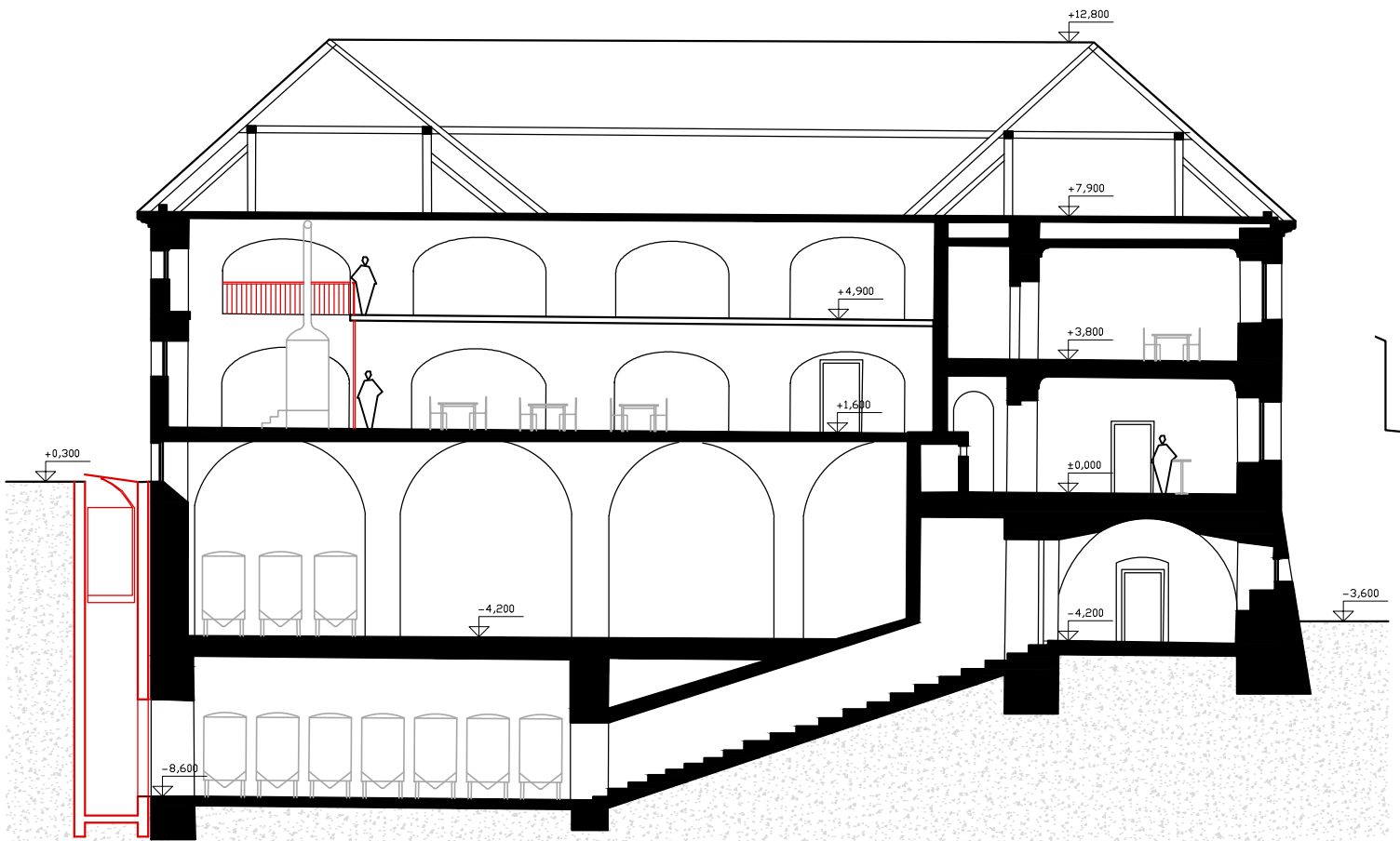

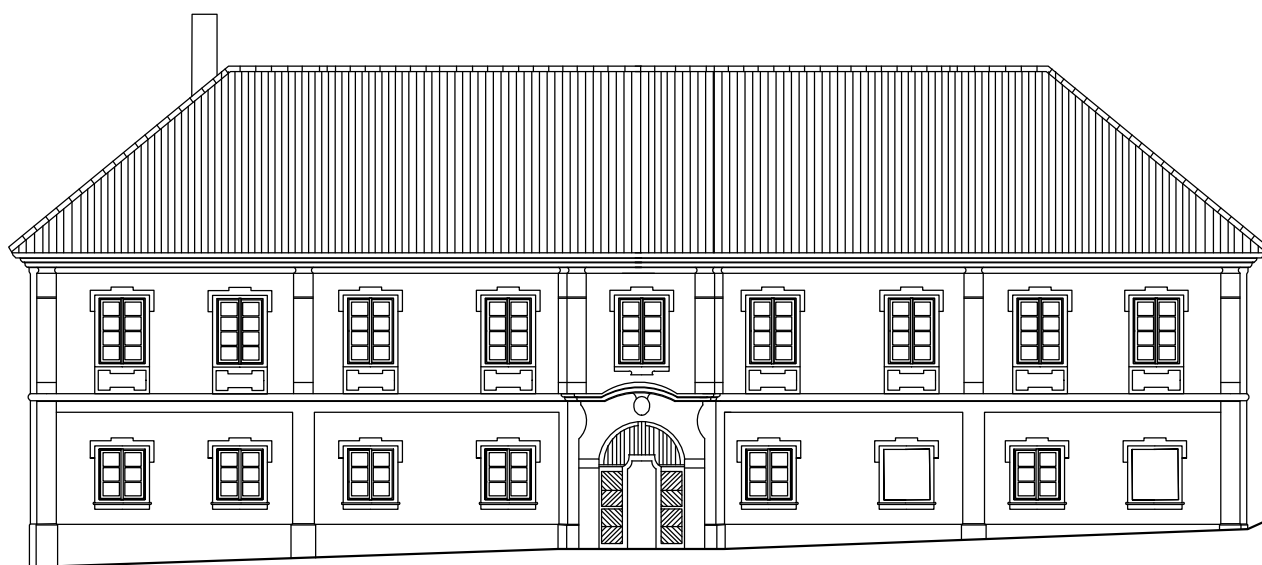
ŘEZ A-A' 1:200

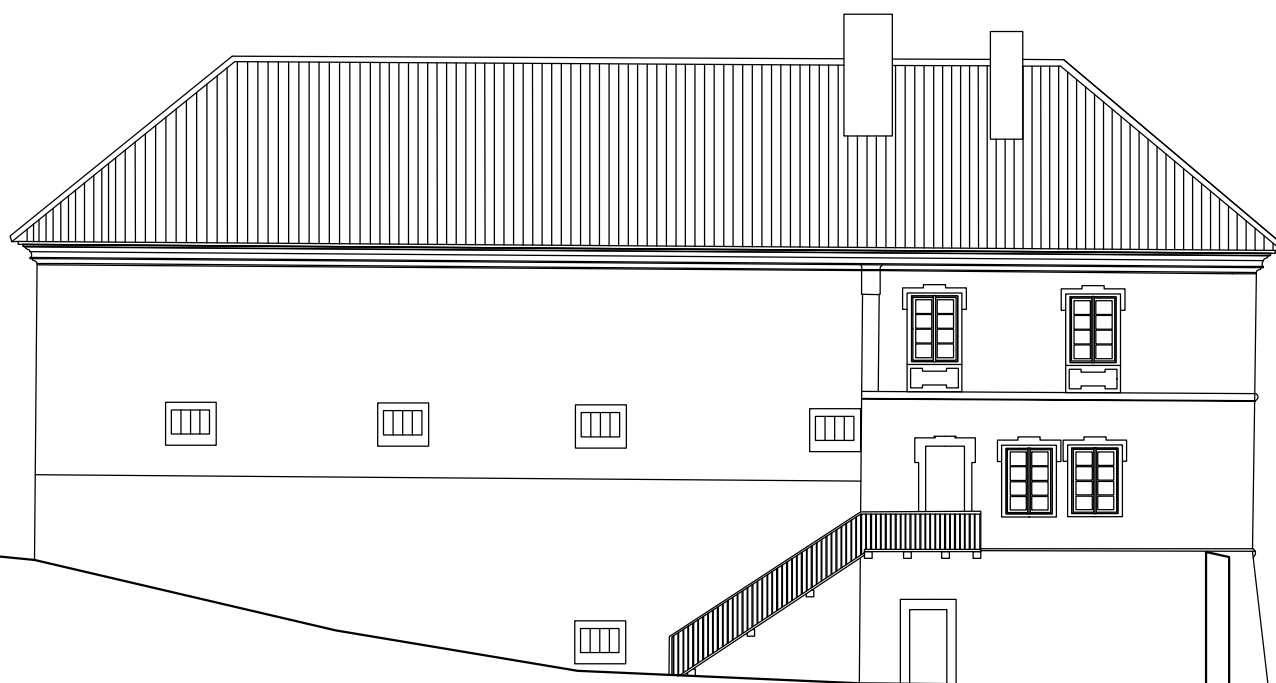
ŘEZ B-B' 1:200

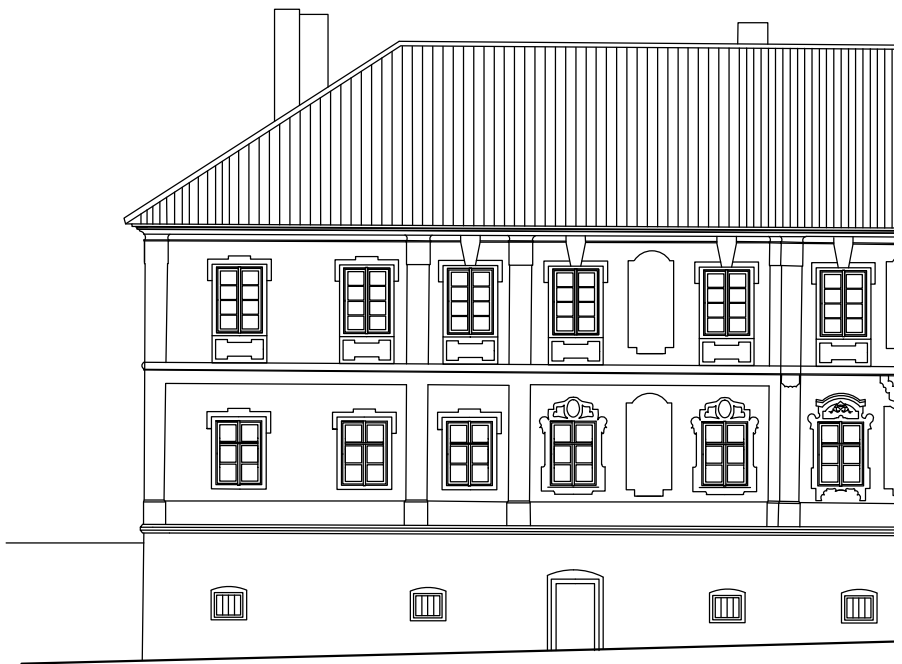
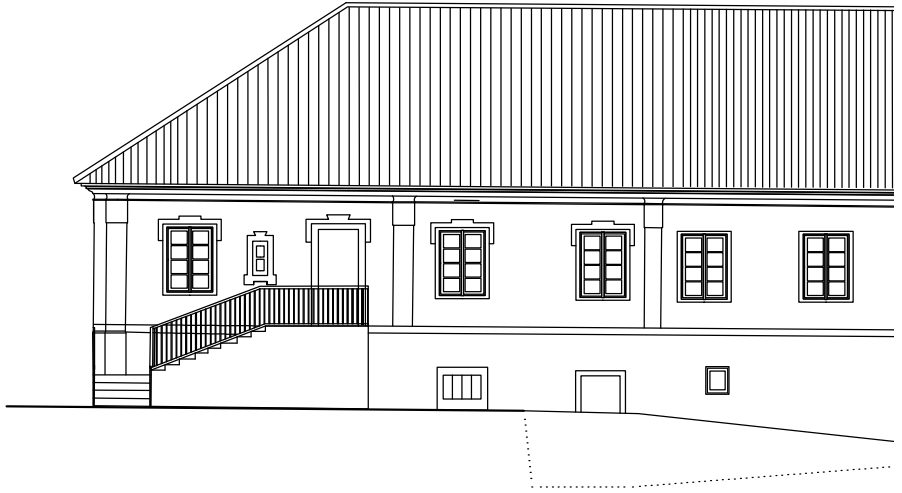

ZÁMEK - VÝCHODNÍ POHLED 1:200

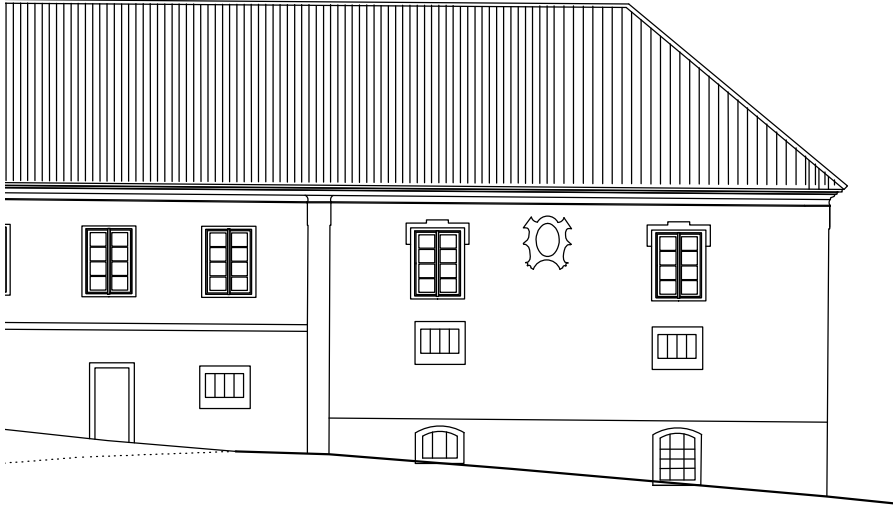

ZÁMEK - ZÁPADNÍ POHLED 1:200

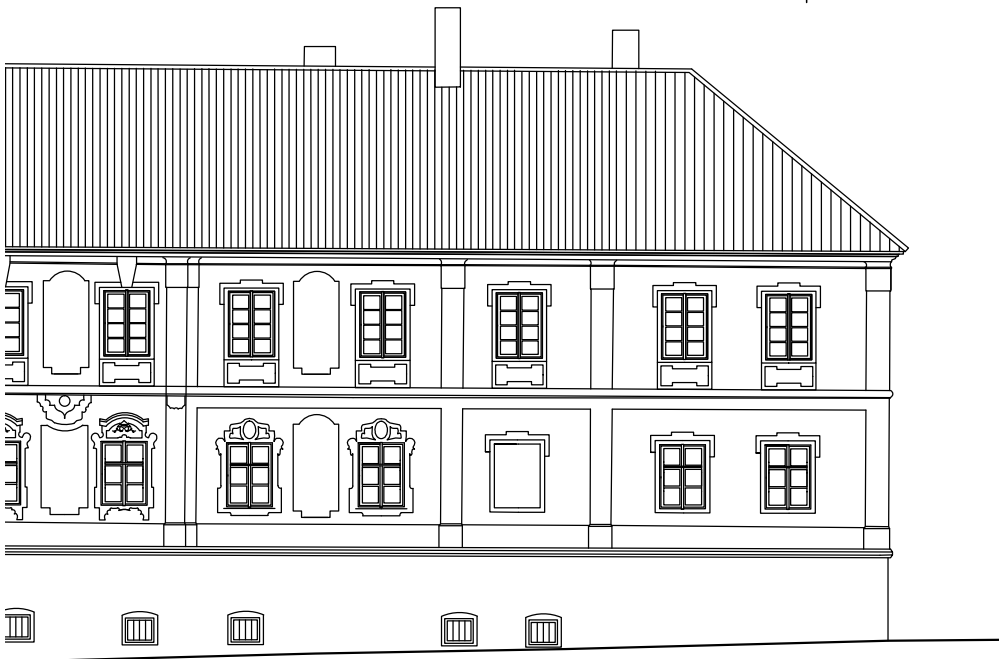

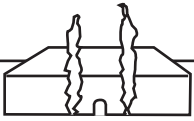

ZÁMEK - SEVERNÍ POHLED 1:200

ZÁMEK - JIŽNÍ POHLED 1:200

KRAVÍN/ STÁJ

Kravín/ stáj je jednopatrový objekt, jehož první patro s největší pravděpodobností sloužilo coby sýpka či seník. Dnes má na jižní i severní straně dostavěnou nadezdívku z tvárníc, změněny byly i štíty budovy. Původní střecha byla již dříve odstraněna, obvodové zdivo je zde odhaleno (opuka, cihly). Na jižní fasádě (původním hlavním průčelím) se dochovaly fragmenty původního členění. Cihlové klenby v přízemí jsou vel-

mi zachovalé. Dá se předpokládat, že kravín/ stáj vznikl v poslední třetině 19. století.

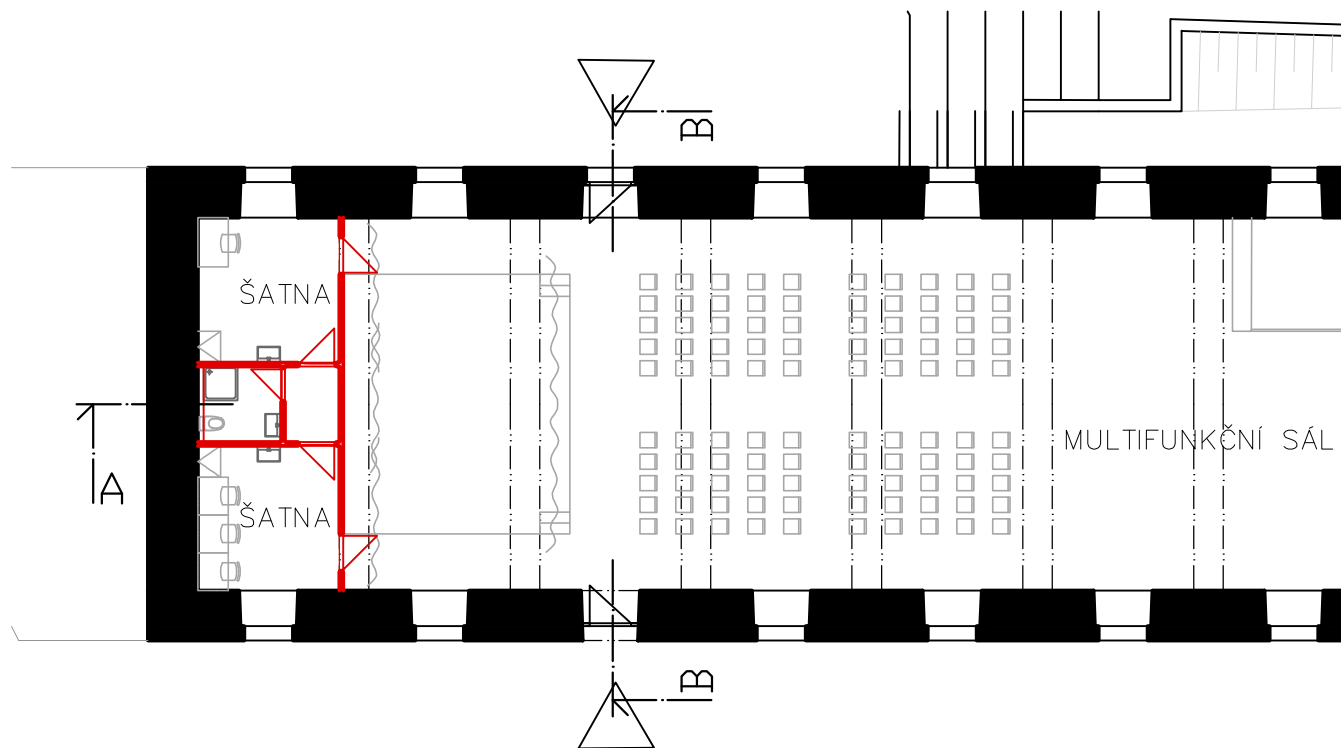
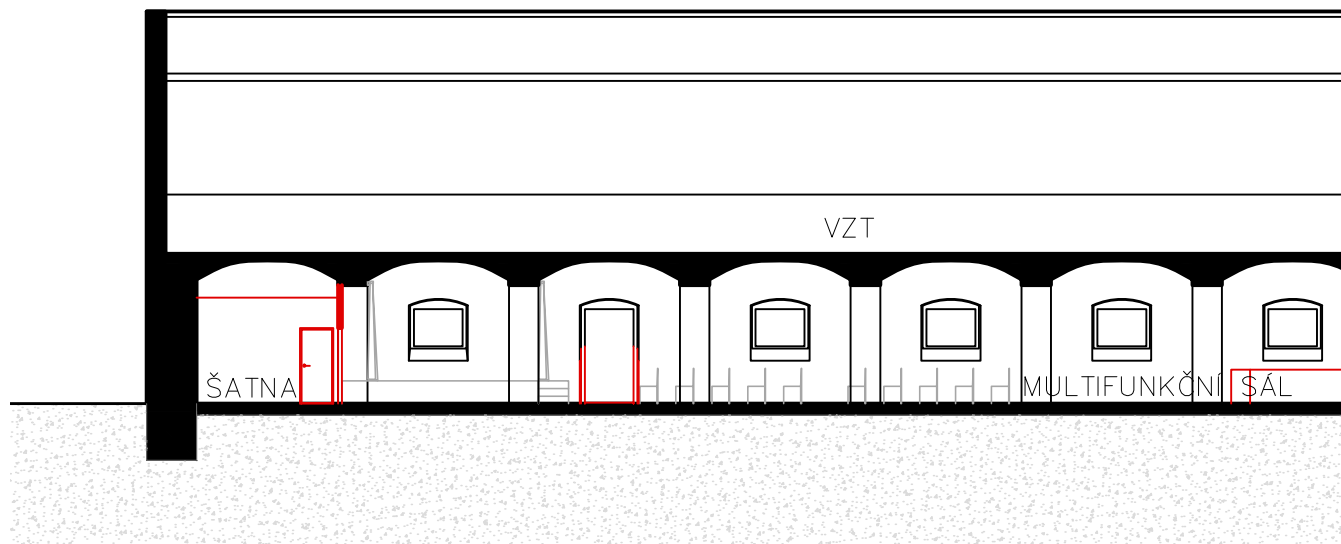
Tato studie usiluje o návrat k původním objemům hmot, navrhuje snížení novodobé nadezdívky stěn i štítů a rekonstrukci krovu do původních dimenzí stavby.

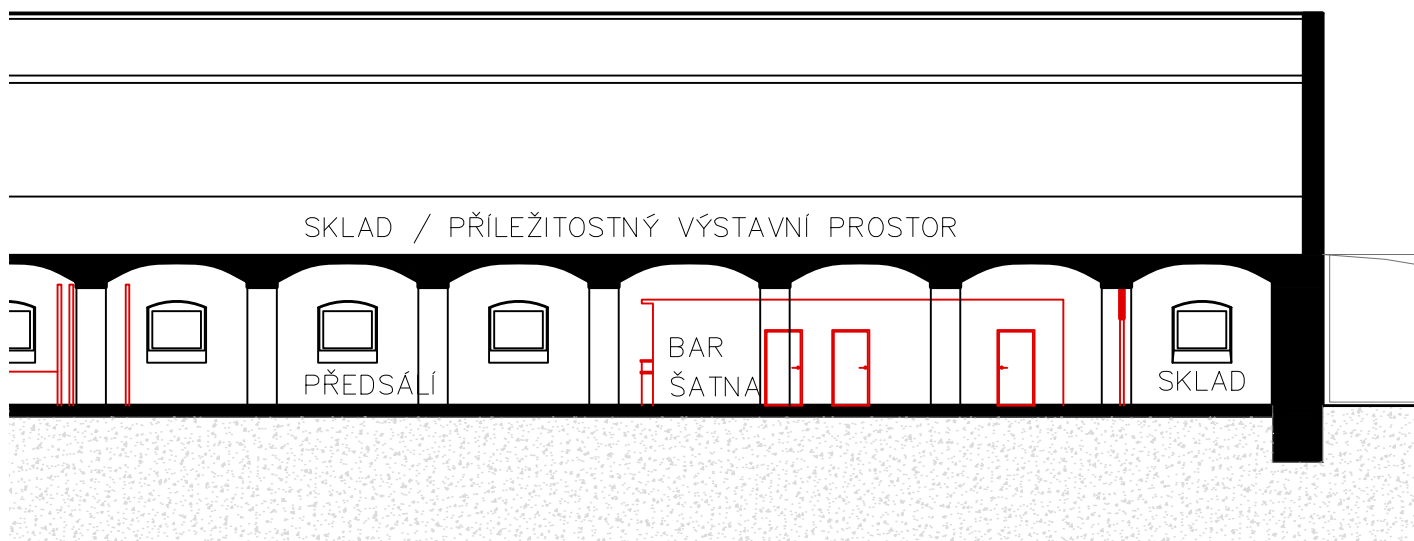

V přízemí je zřízen multifunkční sál o kapacitě až 150 sedících osob. Sál a předsálí jsou odděleny posuvnými příčkami tak, aby bylo možné oba prostory také propojit a prostor využít na akce různého charakteru. Do předsálí je umístěn konstrukčně i prostorově nezávislý včleněný objekt se zázemím (toaleta, šatna, bar). Při štítových zdech jsou umístěny na jedné straně sklad a na druhé straně (za pódiem) zázemí.

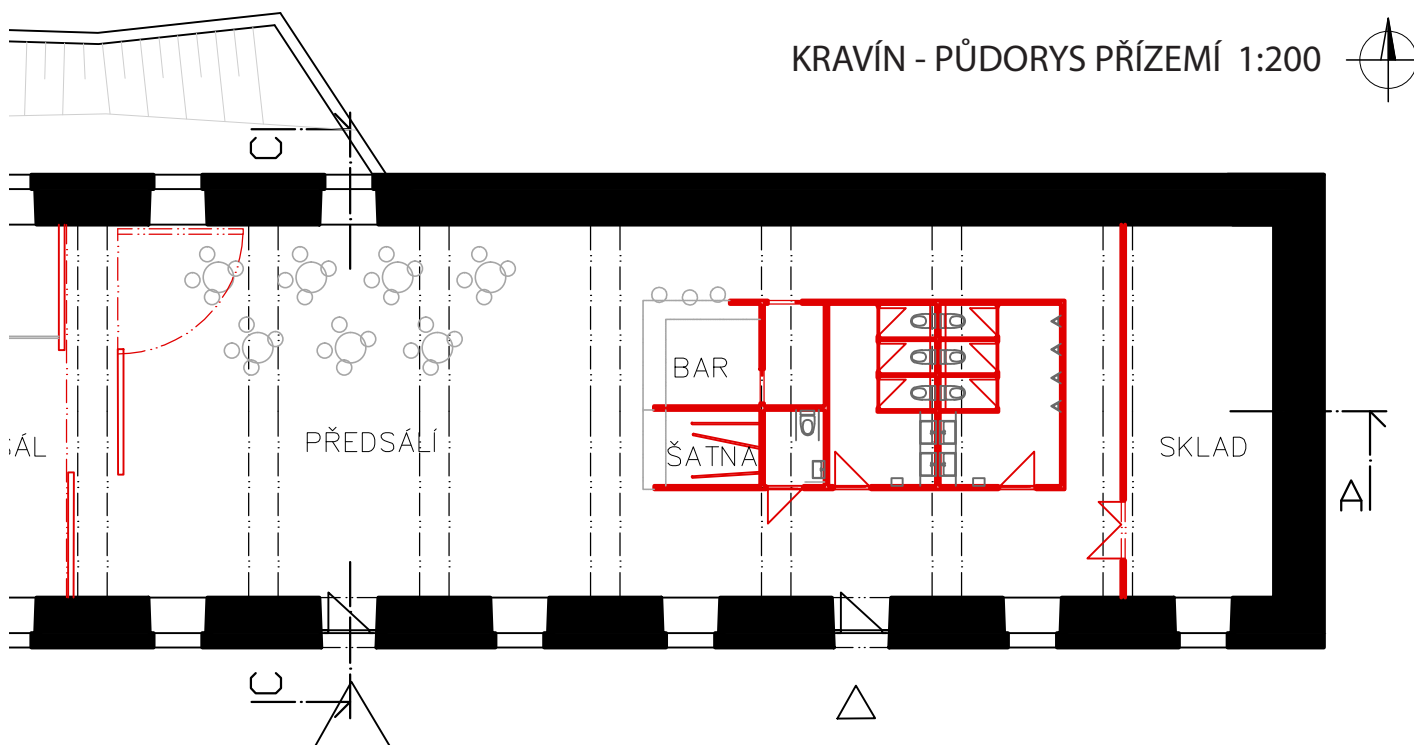
Přístup do objektu je stávajícími vstupy z jihu, v severní fasádě u podlaží je navrhován nový vstup, který propojuje sál s venkovním divadelním prostorem. Ze severu přístupné podkroví je částečně určeno pro využití technickým zázemím sálu (VZT), jinak by mělo sloužit převážně jako skladovací prostory (např. pro galerii umístěnou v bývalé sýpce), zároveň nabízí možnost je příležitostně využít jako rozšiřující prostory galerie.

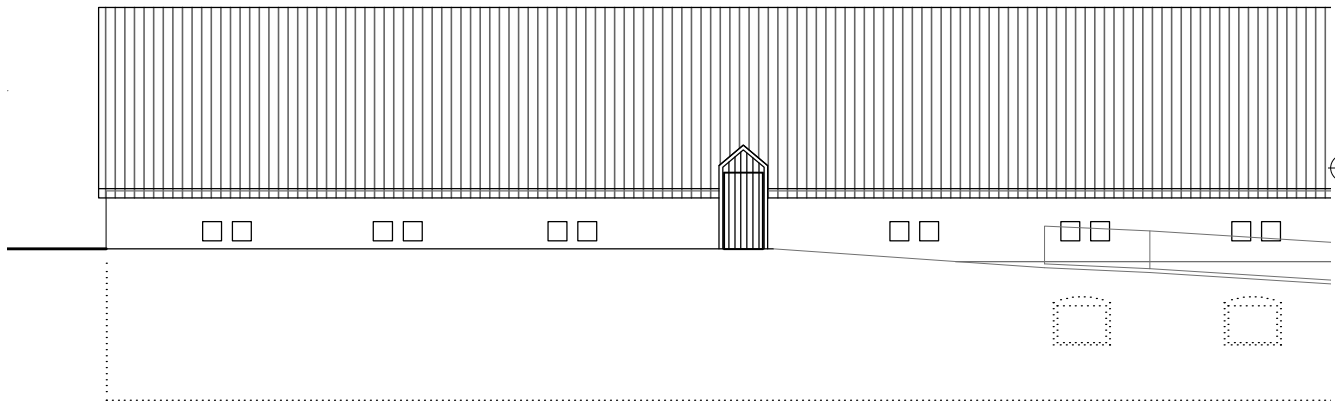
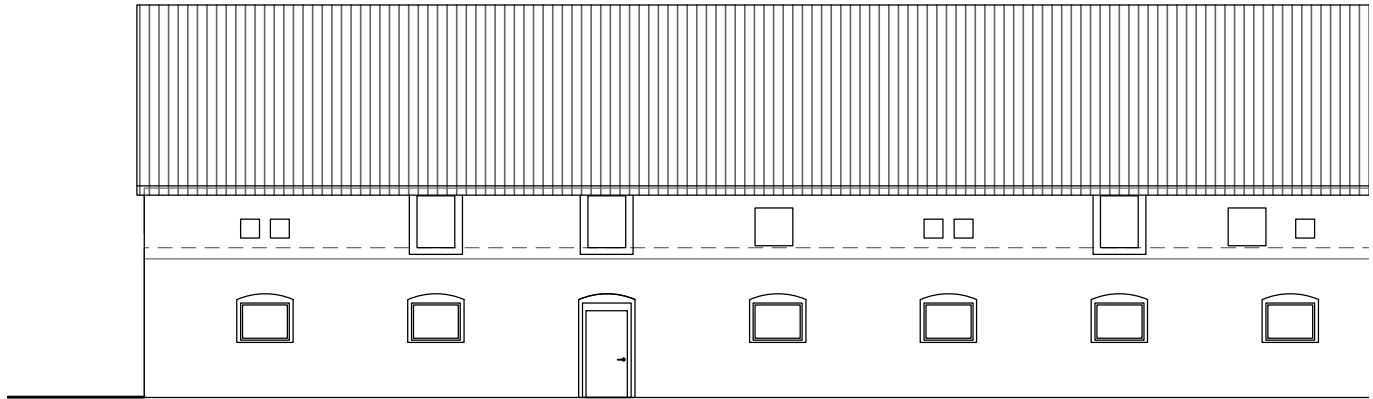
KRAVÍN - ŘEZ AA' 1:200

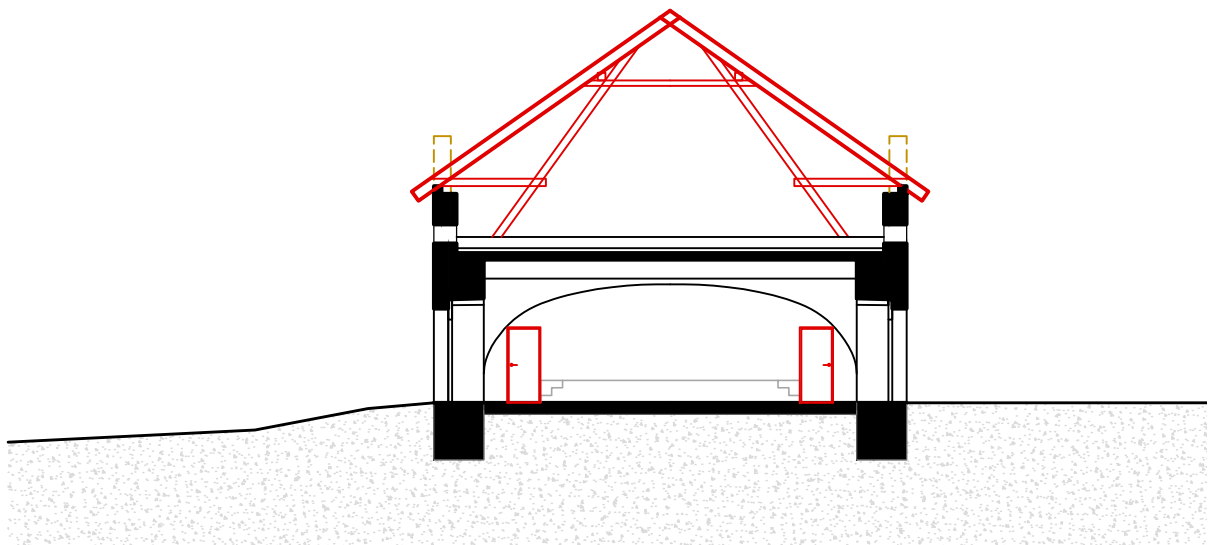
KRAVÍN - PŮDORYS PŘÍZEMÍ 1:200

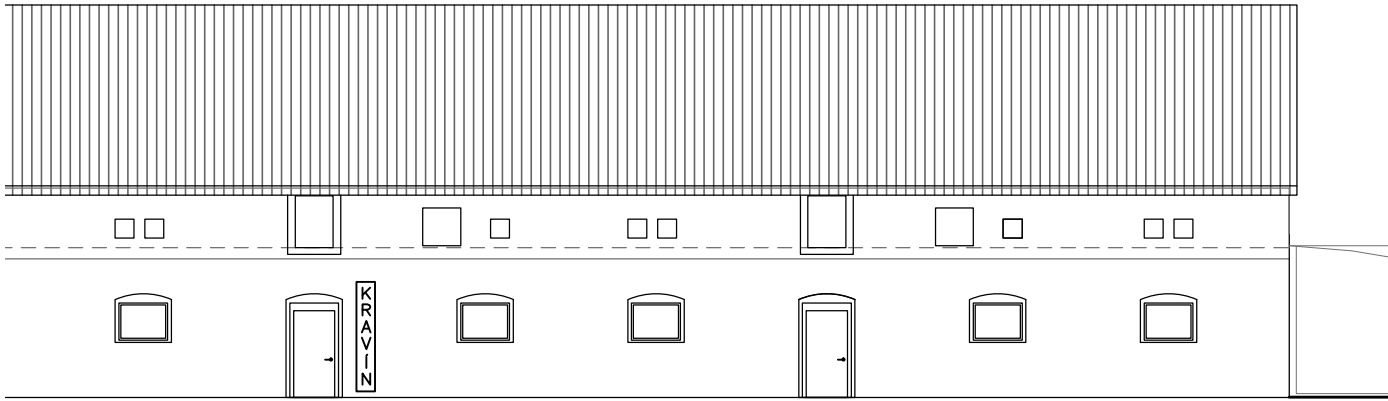

KRAVÍN - ŘEZ BB' 1:200

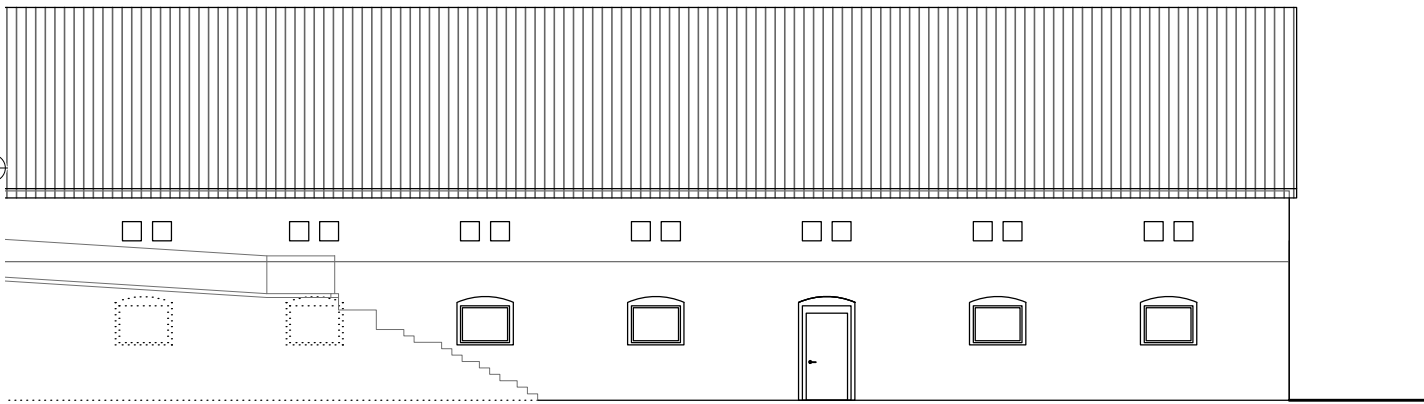

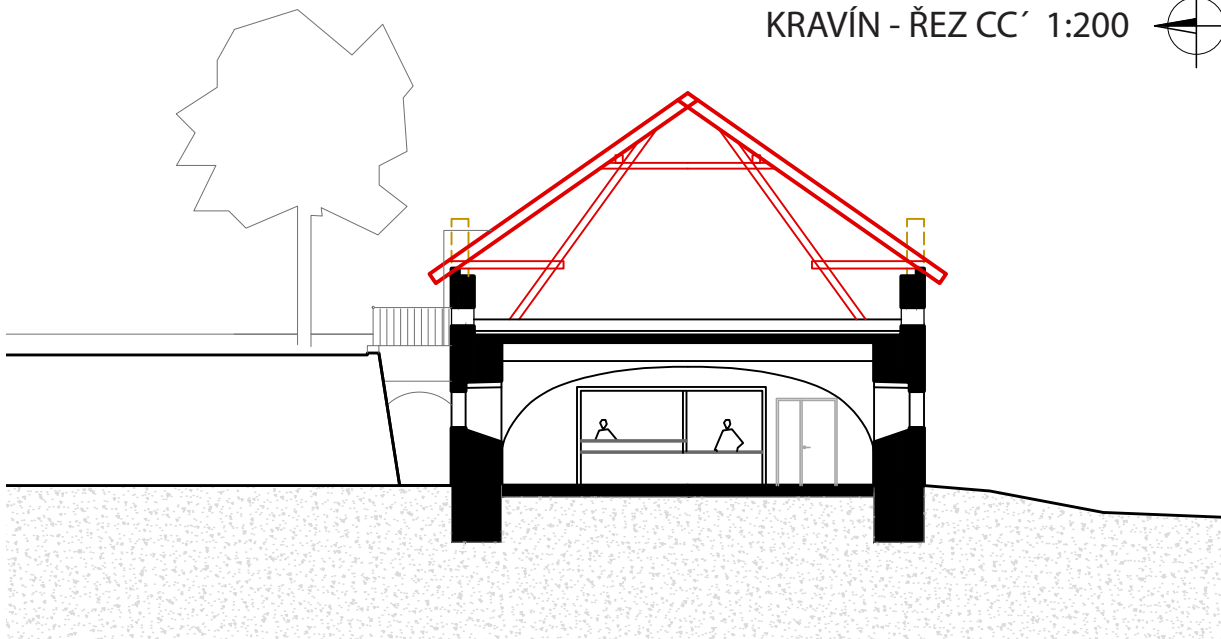
KRAVÍN - POHLED JIŽNÍ 1:200

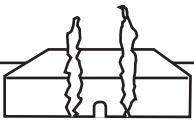

KRAVÍN - POHLED SEVERNÍ 1:200

KRAVÍN - ŘEZ CC' 1:200

NÁVRH - SEVERNÍ STODOLY

SEVERNÍ STODOLY

V severním rohu zámeckého areálu se původně nacházela 2 křídla stodol, které jsou dnes ve velmi špatném technickém stavu a částečně jsou dokonce stržena. Stávající objekty jsou pro svůj dezolátní stav a minimum hodnotných dochovaných prvků navrženy k demolici.

Tento projekt nabízí novostavbu objektů v původních objemech i půdorysu tak, aby byla podpořena autentická semknutost zámeckého areálu. Novostavba je proto dvoukřídlovou stavbou ve tvaru písmene L s jedním plnohodnotným patrem a jedním patrem v podkroví se sedlovou střechou. Oproti stávajícím stodolám

však studie navrhuje průchod v severo-východním rohu, který podpoří komunikaci areálu s plánovanou výstavbou v obci, a zároveň v případě uzavření areálu umožní večerní příchod hostů do hotelu. Původní tvary jsou abstrahovány do kompaktního objemu bez přesahu střech.

Z architektonického hlediska bylo cílem navrhnout objekt tak, aby naplňoval archetyp stodoly. Mezi stěžejní vlastnosti proto patří surová stářím odhalená materie nosných konstrukcí, lapidární tvar, horizontální členění hmoty, velká nenarušená plocha střechy, tvar, velikost a podoba vrat, detail napojení střechy na otvory v nosné konstrukci.

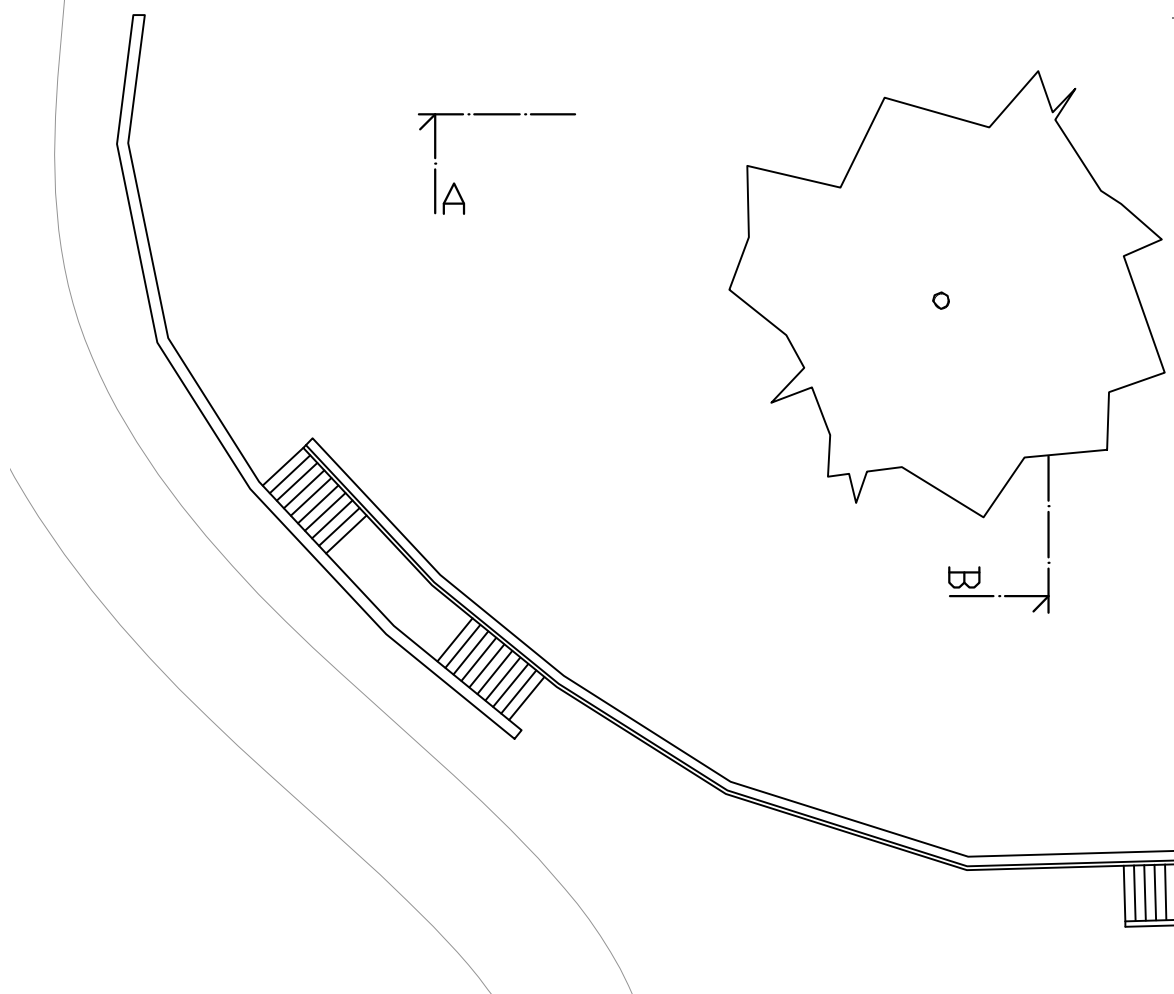
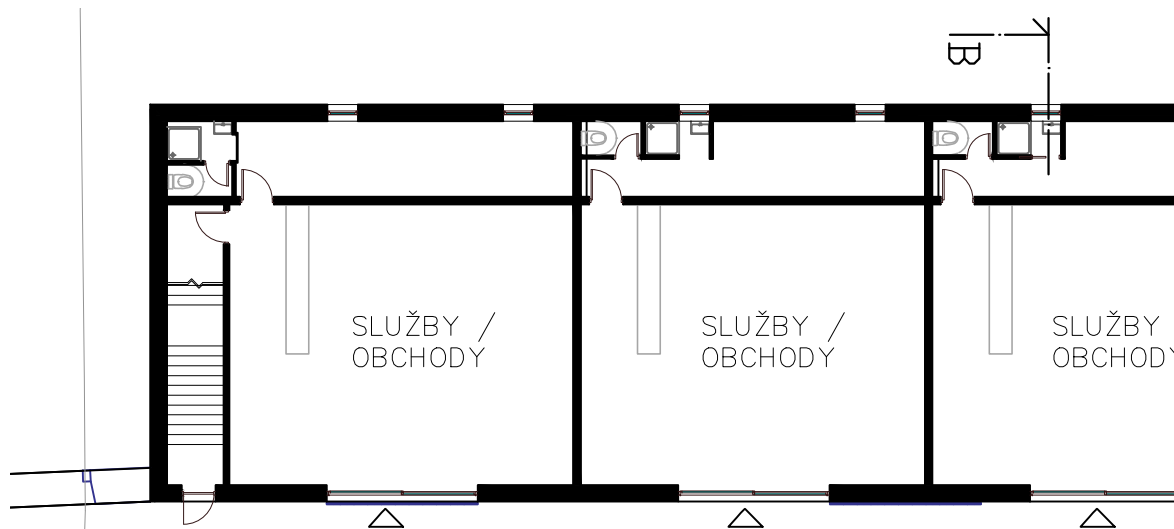

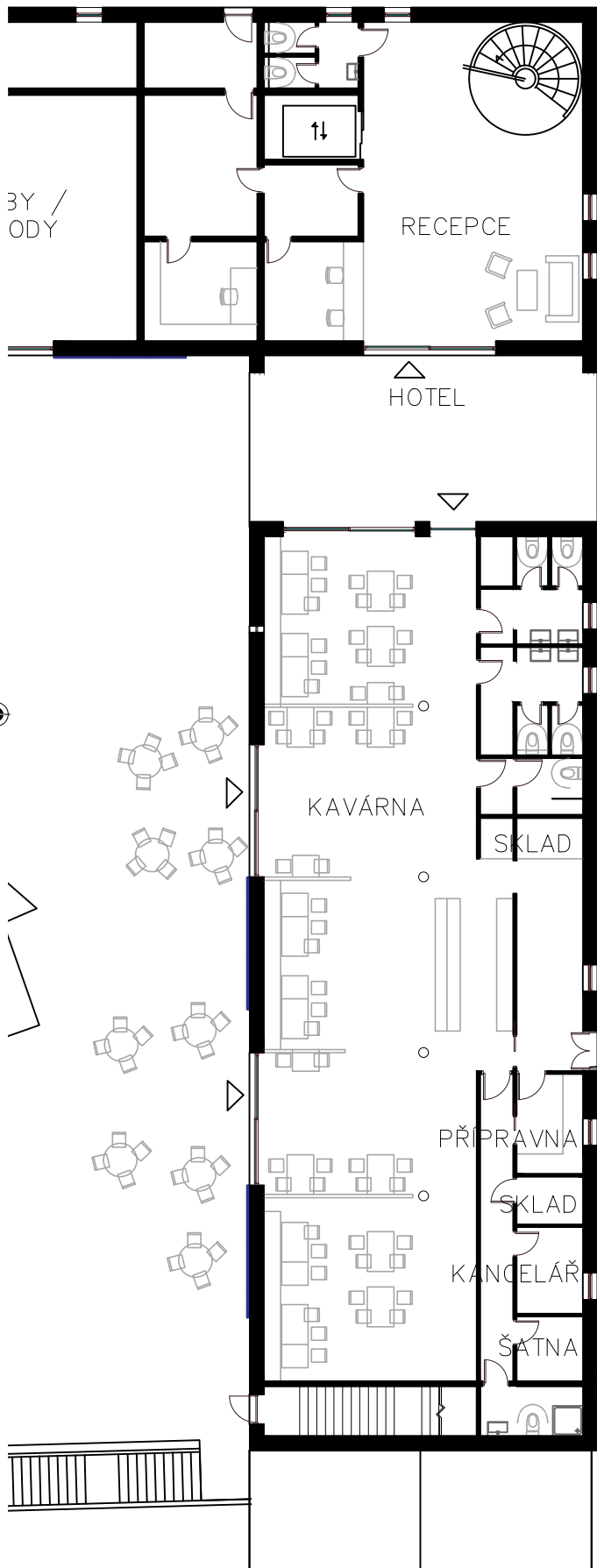
Pro návrh tedy bylo zvoleno použití pohledového betonu - jak na fasády tak na střechu. Horizontálního členění bylo dosaženo probarvením betonu na střeše s přesahem do plochy fasády tak, aby došlo k pohledovému napojení na otvory ve fasádách. Otvory v přízemí byly pojednány jako vstupy do stodoly s posuvnými zavěšenými branami. V patře na tyto vstupy navazující otvory (okna do hotelových pokojů), které jsou zakryty prkennou výdřevou s mezerami. Toto uspořádání oken nenarušuje plnost stěny, která je pro stodolní objekty velmi typická, a zároveň vytváří při zavření brány celistvou plochu „stodolních vrat“.

Konstrukce pláště budovy (obvodové nosné stěny, střecha) jsou navrženy z oboustranně pohledového betonu (sendvičová konstrukce Misapor s tepelnou izolací z minerální vlny nebo EPS). Což dovolilo abstrahovat objemy i materiálově.

V severním křídle v přízemí bývalých stodol jsou umístěny obchody, služby a recepce hotelu přístupná z průchodu. V přízemí východního křídla se nachází kavárna s omezenou přípravou pokrmů. V podkroví jsou hotelové pokoje, chodby k hotelovým pokojům kopírují trakty zázemí funkcí v přízemí.

STODOLY - PŮDORYS PŘÍZEMÍ 1:200

BY /
ODY

RECEPCE

HOTEL

KAVÁRNA

SKLAD

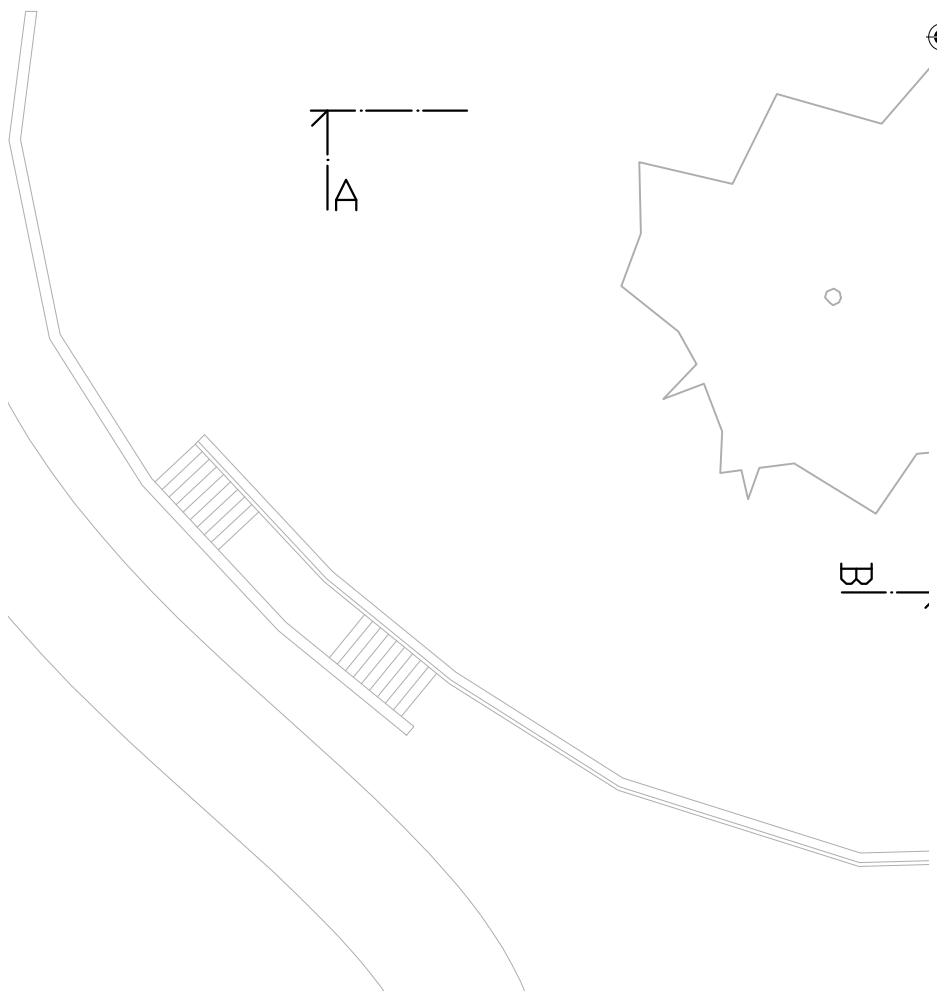
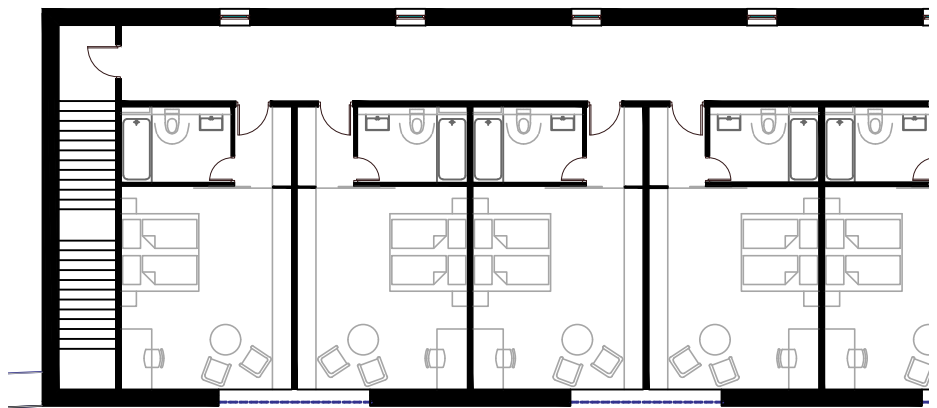
AI

PŘÍPRAVNA

SKLAD

KANCELÁŘ

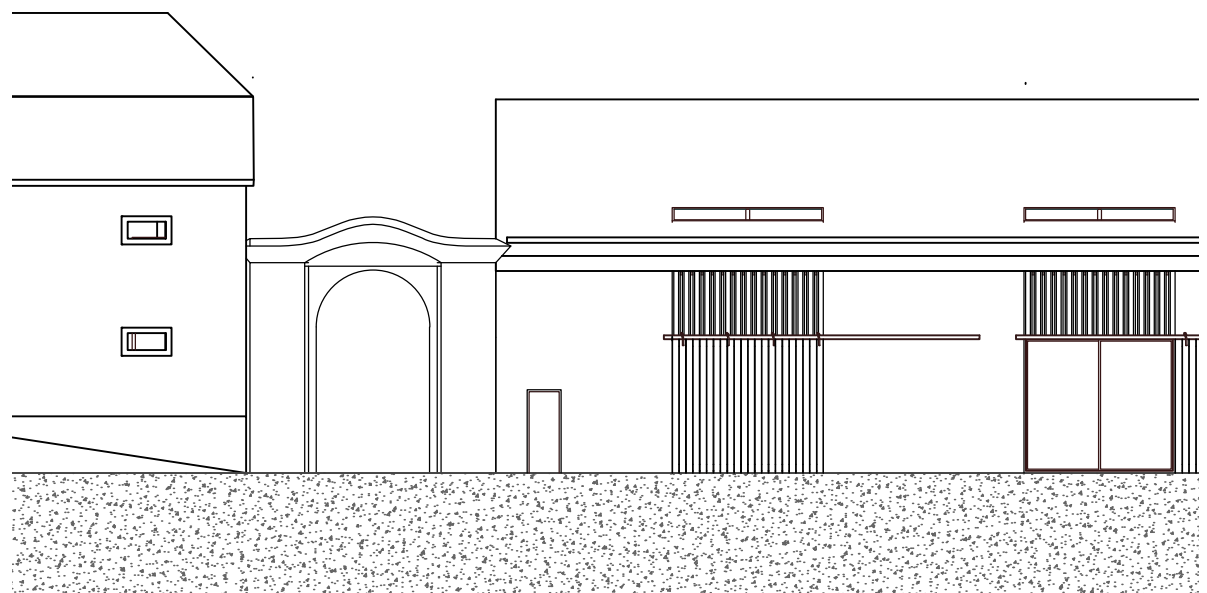
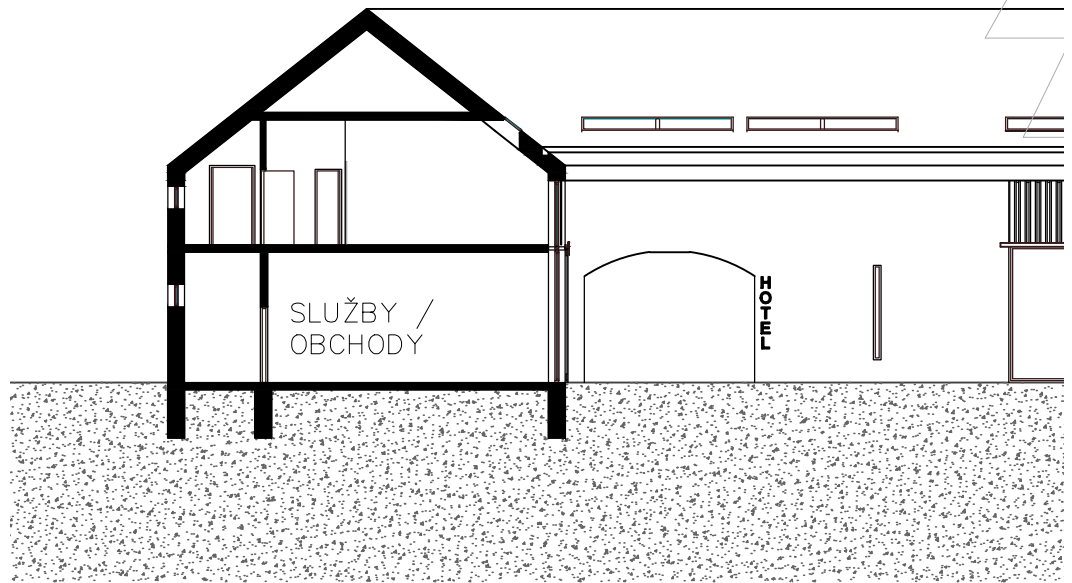
ŠATNA

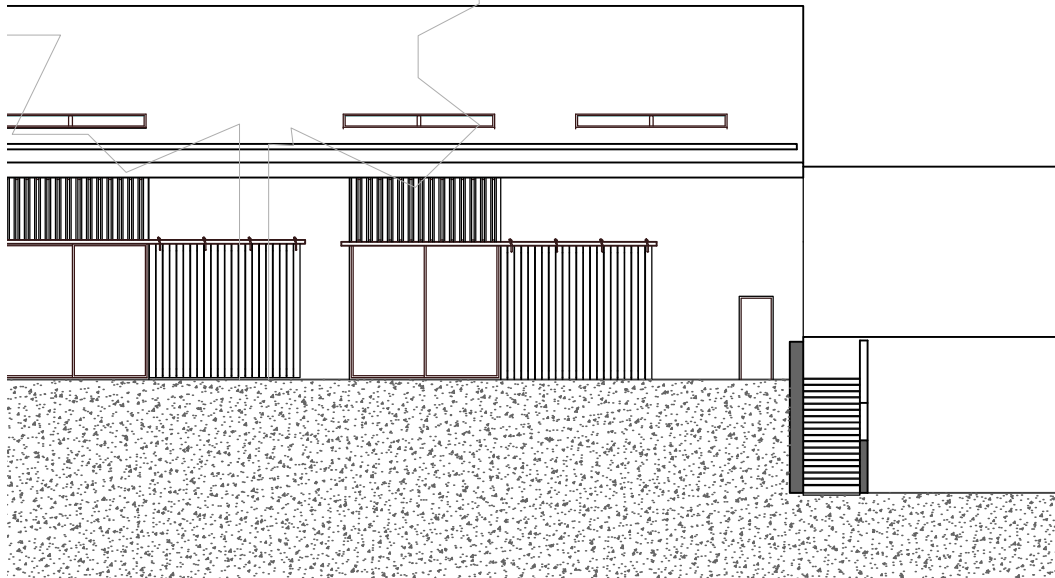

STODOLY - PŮDORYS PATRA 1:200

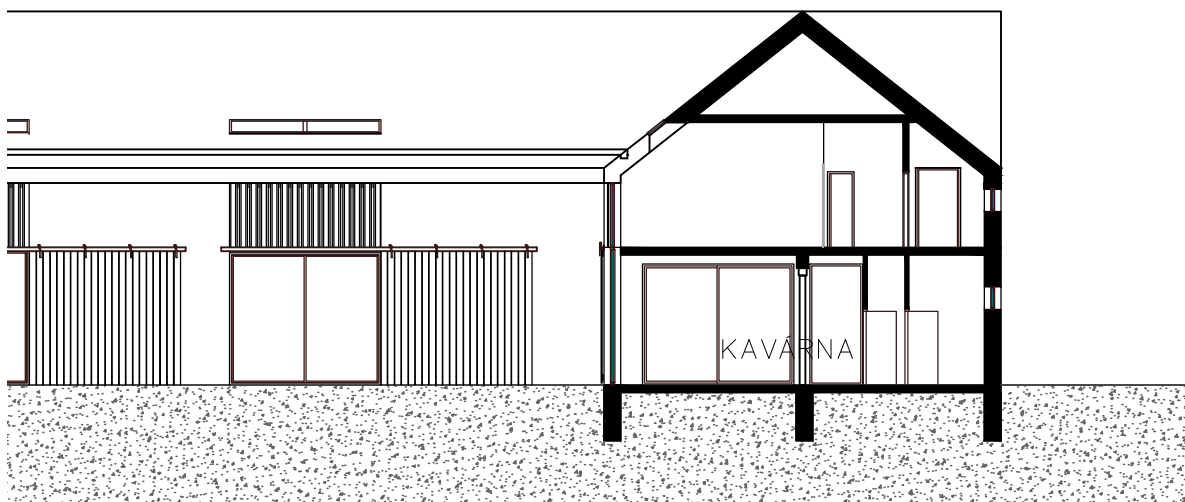

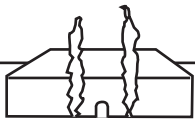

STODOLY - ŘEZOPOHLED BB' 1:200

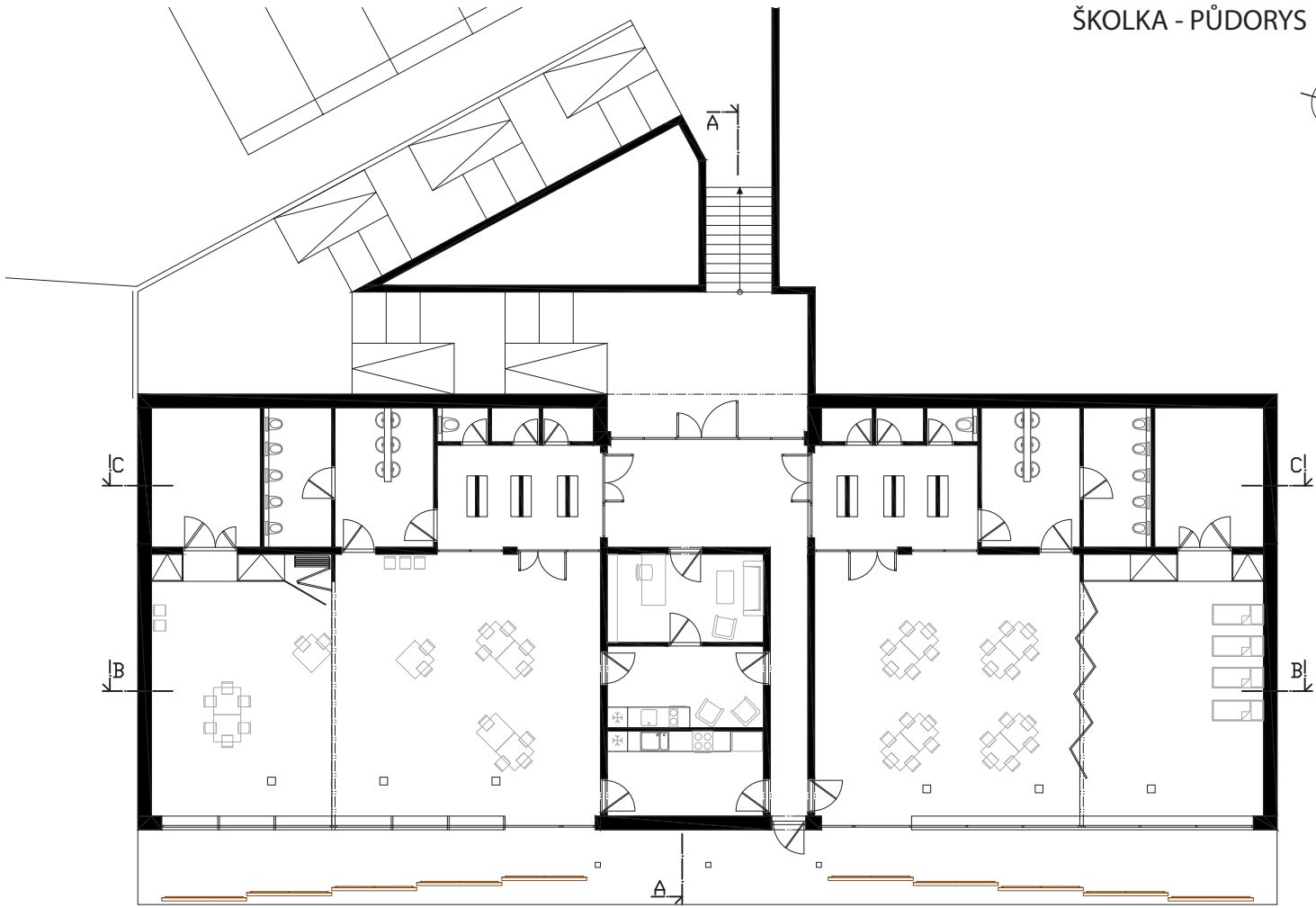
STODOLY - ŘEZOPOHLED AA' 1:200

PROVĚŘENÍ VARIANTY - ŠKOLKA

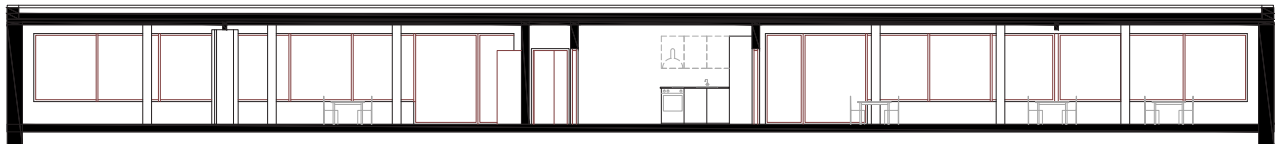
ŠKOLKA - PŮDORYS 1:200

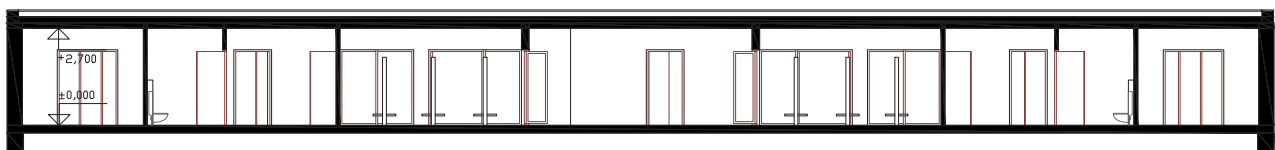
POHLED JIŽNÍ 1:200

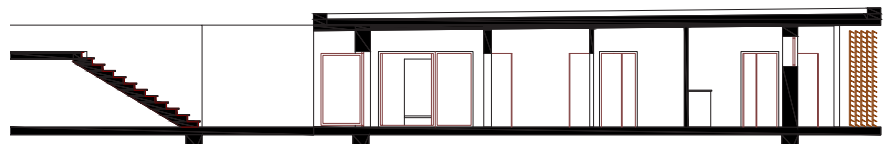
ŘEZ B-B' 1:200

ŘEZ C-C' 1:200

ŘEZ A-A' 1:100

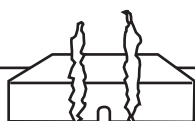
V rámci této diplomové práce bylo prověřováno rovněž umístění mateřské školky přímo do zámeckého areálu, kdy se jako nejvhodnější jevila varianta umístění v severozápadní části- v sadu. Po konzultacích s vedoucím práce však bylo od této možnosti upuštěno z obavy, aby tento zásah nenarušil integritu zámeckého areálu.

V severozápadní části areálu, kde se historicky nacházel sad, je umístěna novostavba mateřské školky. Školka využívá terénního zlomu tak, aby

co nejméně narušovala důležité pohledové osy a celistvost hospodářského dvora. V pohledu od severu k zámeckému areálu splývá objekt svou zelenou střechu s okolním sadem. Projekt počítá s navrácením původní sadové struktury a dvojitým využitím prostoru parku - část slouží jako zahrada mateřské školky a druhá část coby veřejný park. Novostavba školky umožňuje přímé propojení se sadem a její poloha v rámci zámeckého areálu z ní zároveň dělá součást nového centra obce.

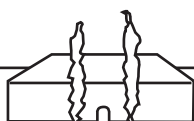

Zdroje:

- J. ANDRLE: Statenice – zámek a dvůr, památkový průzkum a dokumentace, Plzeň 2002
- Václav BLÁHA: Typologie a vývoj zámecké architektury v Čechách v letech 1620 - 1690, Praha 2008, Diplomová práce, Univerzita Karlova, Filosofická fakulta, Ústav pro dějiny umění
- EVANS, Robert John Weston: Vznik habsburské monarchie 1550-1700. Praha , 2003
- Zdeněk HOJDA / Mojmír HORYNA: Zámek a palác. Barokní aristokraté v čase proměn, in: VLNAS Vít (ed.): Sláva barokní Čechie, Praha 2001, 345
- František HOLEC, et al.: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 7, Praha a okolí., Praha 1988
- Vít JESENSKÝ: NZ OPD před zamýšlenou přestavbou, Operativní průzkum a dokumentace k hospodářskému dvoru u zámku 2006/7
- V. KINSKÝ: Statenice a Černý Vůl – Historie a současnost, 1991, 4-7
- Ivan MUCHKA: Dispozice renesančního a barokního zámku, in: Památky a příroda 3,1976, 137
- Jiří MIKULEC: Náboženský život a barokní zbožnost v českých zemích, Praha 2013,
- Věra NAŇKOVÁ: Architektura 17. století v Čechách, in: Dějiny českého výtvarného umění II/1, Jiří DVORSKÝ / Eliška FUČÍKOVÁ (ed.), Praha 1989, 269.
- Michael RYKL: Projevy zbožnosti v prostředí menších feudálních sídel středověku a raného novověku, in: Svorník 10/2012, Praha
- August SEDLÁČEK: Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl 9, Praha 1893
- Rosario VILLARI, ed.: Barokní člověk a jeho svět, Praha 2004
- Pavel VLČEK: Ilustrovaná encyklopedie českých zámků, Praha 1999
- Vít VLNAS: Jan Nepomucký: česká legenda, Praha, Litomyšl 2013

Internetové zdroje:

- Středočeská vědecká knihovna v Kladně: Statenice (zámek), http://ipac.svkkl.cz/arl-kl/m-cs/detail-kl_us_auth-k0008944-Statenice-zamek/, vyhledáno 15. 12.2016
- Oficiální stránky obce Statenice, <http://www.statenice.cz/informace-pro-obcany/historicky-prehled/>, vyhledáno 27. 12.2016
- Oficiální stránky obce Statenice, http://www.statenice.cz/archiv_1102/, vyhledáno 27. 12.2016
- Oficiální stránky obce Statenice, Plán rozvoje obce, <http://www.statenice.cz/wp-content/uploads/2016/06/Plan-rozvoje-obce-Statenice-KVETEN-2016-13.5.2016.pdf>, vyhledáno 27. 12.2016
- Zámek Statenice, <http://www.stredoceske-zamky.cz/zamekstatenice.html>, vyhledáno 8. 1.2017
- NPÚ- Památková katalog, <http://www.pamatkovykatalog.cz/?element=2302166&sequence=1&mode=fulltext&keywords=statenice&order=relevance%3Adesc&action=element&presenter=ElementsResults>, vyhledáno 15. 12.2016
- Havarijní program Ministerstva kultury, <https://www.mkcr.cz/havarijni-program-1177.html>, vyhledáno 15. 12.2016
- Seznam ohrožených nemovitých památek, <http://monumnet.npu.cz/ohr/ohrdetail.php?IdRe-g=158467&Limit=25>, vyhledáno 15. 12.2016

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji pan profesoru Václavu Girsovi za jeho shovívavost a cenné rady. Ačkoliv věřím, že se mu to nemusí tak zdát, zanechal ve mě nesmazatelnou stopu, za což si ho velmi vážím.

Děkuji Martinu Čtverákovi děkuji za užitečné rady a kamarádskou podporu.

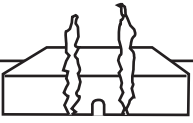
Mé velké díky patří také docentu Michaelu Ryklovi za metodické vedení a ochotu věnovat mi čas zcela mimo rámec konzultačních hodin a jeho neuvěřitelnou trpělivost se mnou. Jako první ve mě probudil zájem o stavební průzkum památek a pokud se v tomto oboru cítím něčím žákem je to právě docent Rykl.

Ještě jedno poděkování patří také Vojtěch Záhorovi, sládkovi a majiteli pivovaru Záhora, který mi věnoval svůj čas a poradil v otázkách týkajících se pivovarského provozu.

A nakonec bych rád projevil vděčnost Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu za vstřícnost a zprostředkování potřebných mapových podkladů.

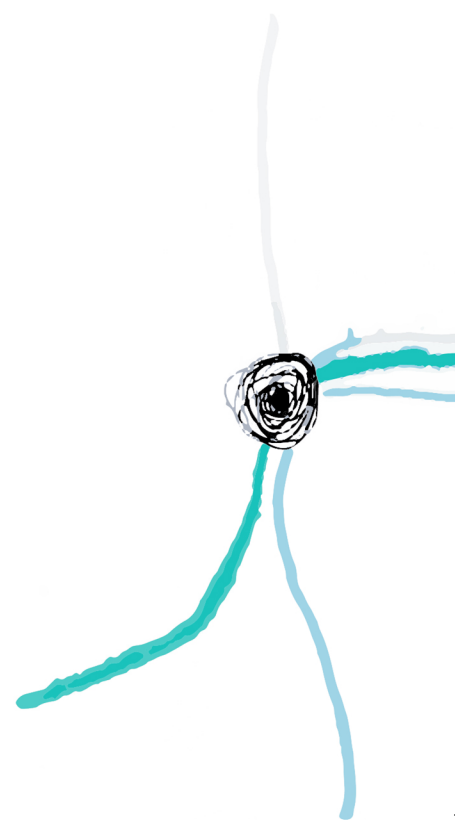
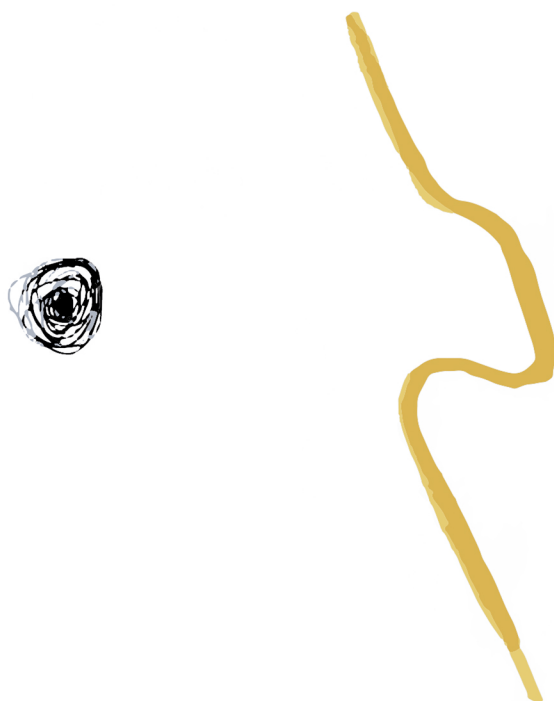

VÝBĚR Z PŘEDDIPLOMNÍCH ANALÝZ

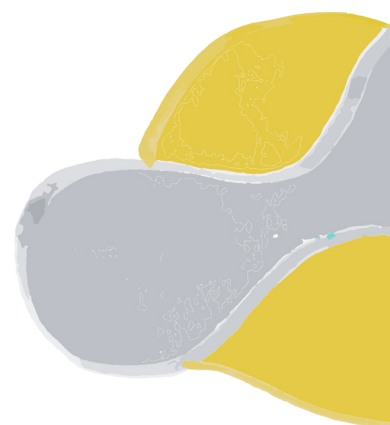
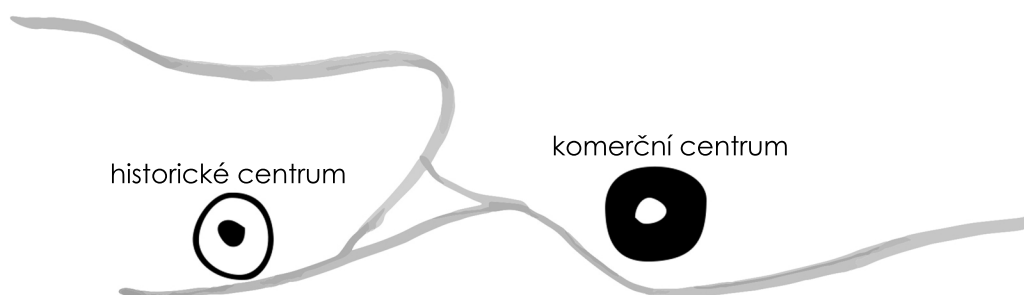
Výhodná poloha mimo hlavní dopravní tah

Křižovatka nemot

Nové komerční centrum - funguje ale nevytváří
pospolitost
Historické centrum - nefunguje občansky

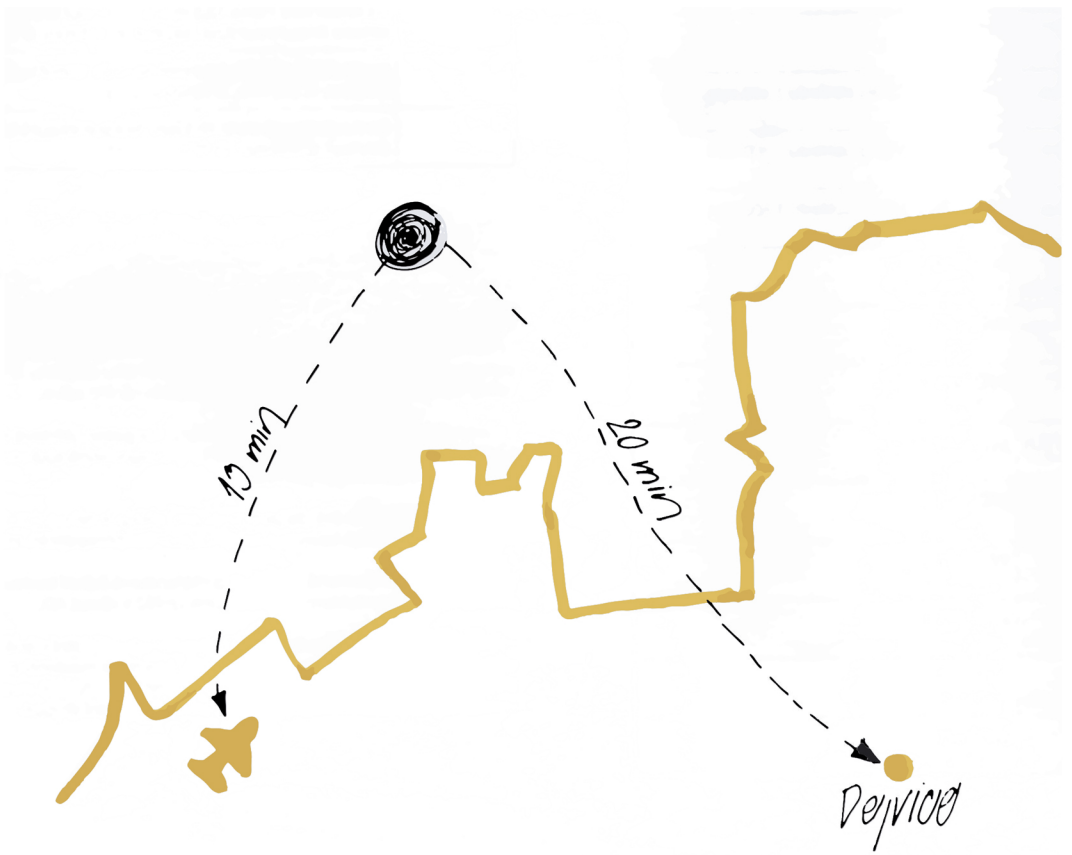
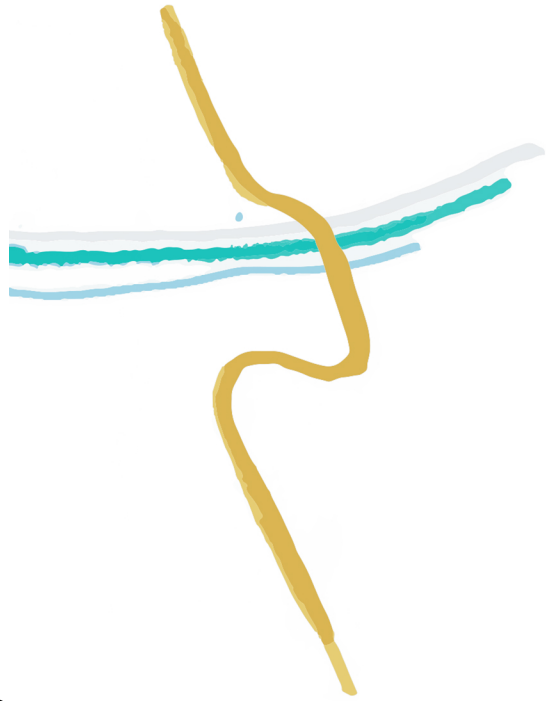
Plánovaný 100% n

KA MÍSTA

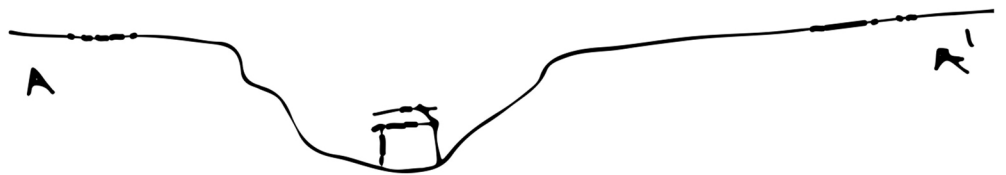
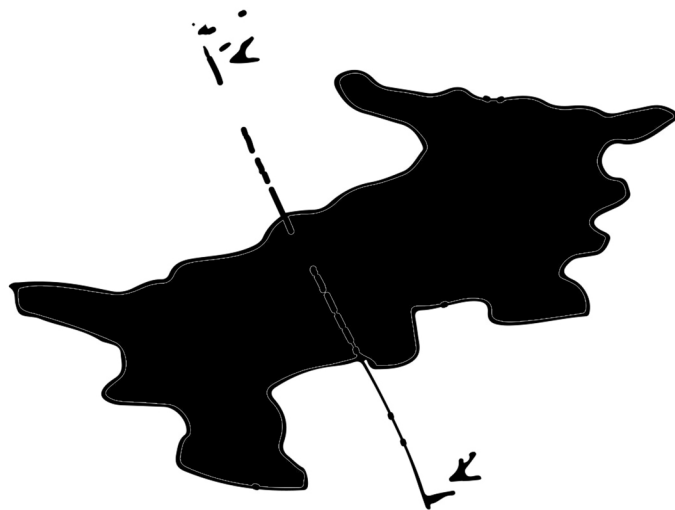
toristických tras

Blízkost centrům

, nárůst obyvatelstva

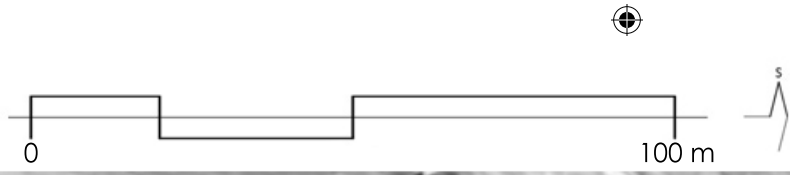
Specifická poloha v terénu

MORFOLOGIE KRAJINY

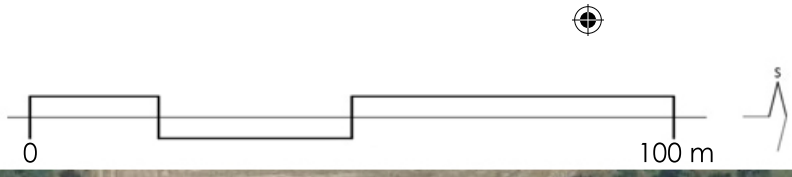

SOUČASNÉ ORTOFOTO

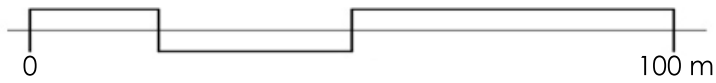

SKICA STABILNÍHO KATASTRU

DOPRAVNÍ PROPOJENÍ

LEGENDA

 rychlostní silnice

 silnice I. třídy

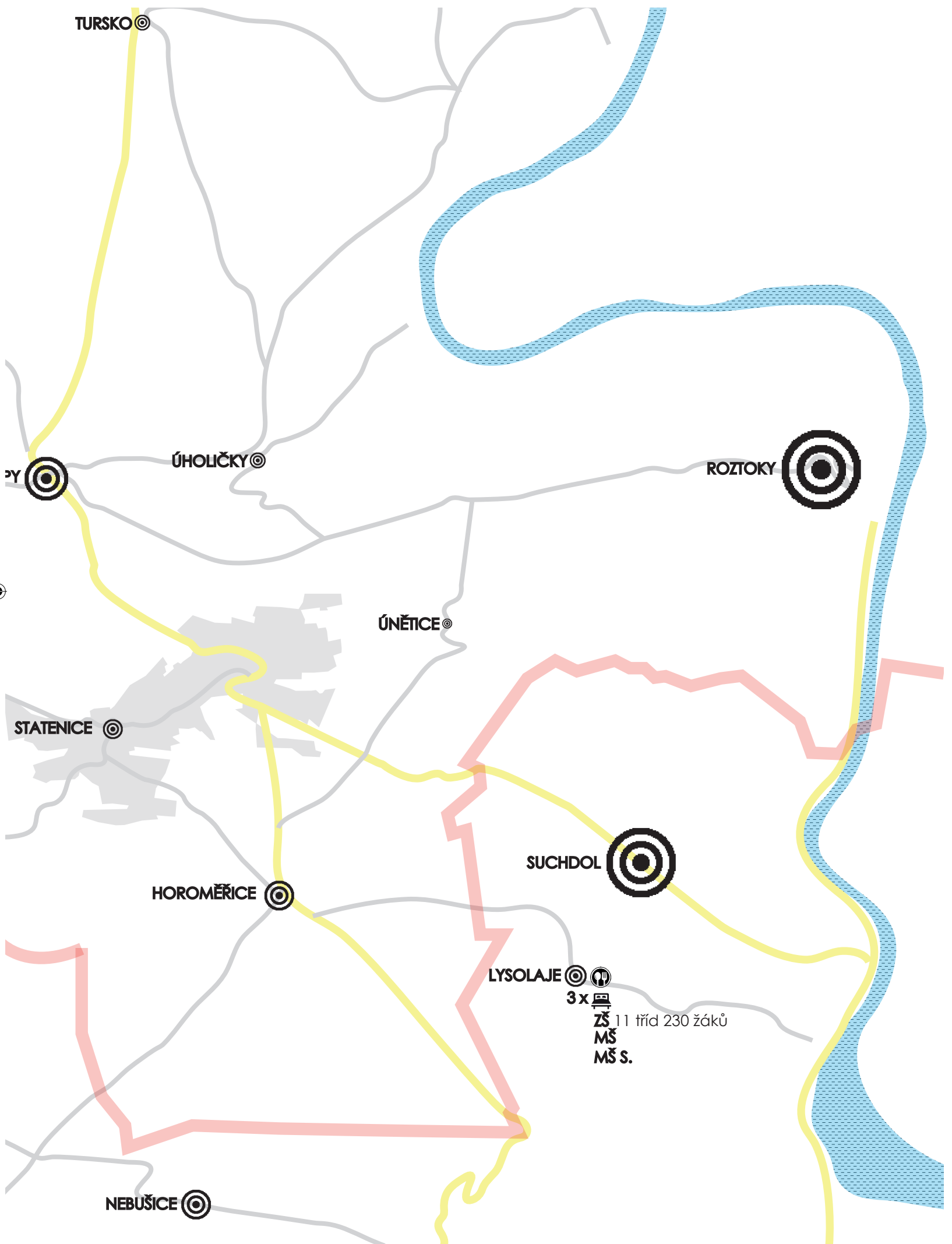
 silnice II. třídy

 silnice III. třídy,
hlavní ulice

 vlak, zastávka

 hranice Praha

NEAUTOMOBILOVÁ PROPOJENÍ

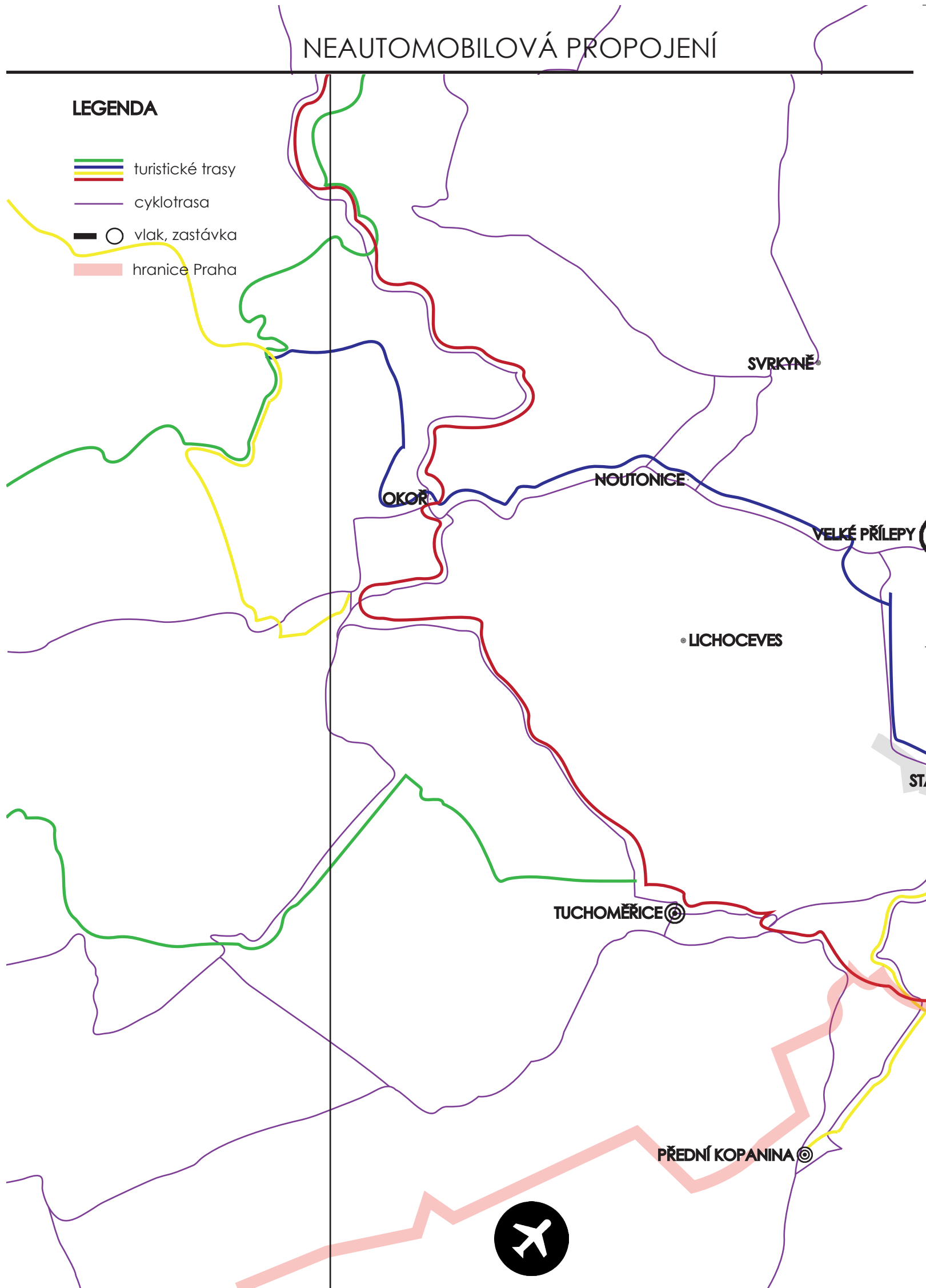
LEGENDA

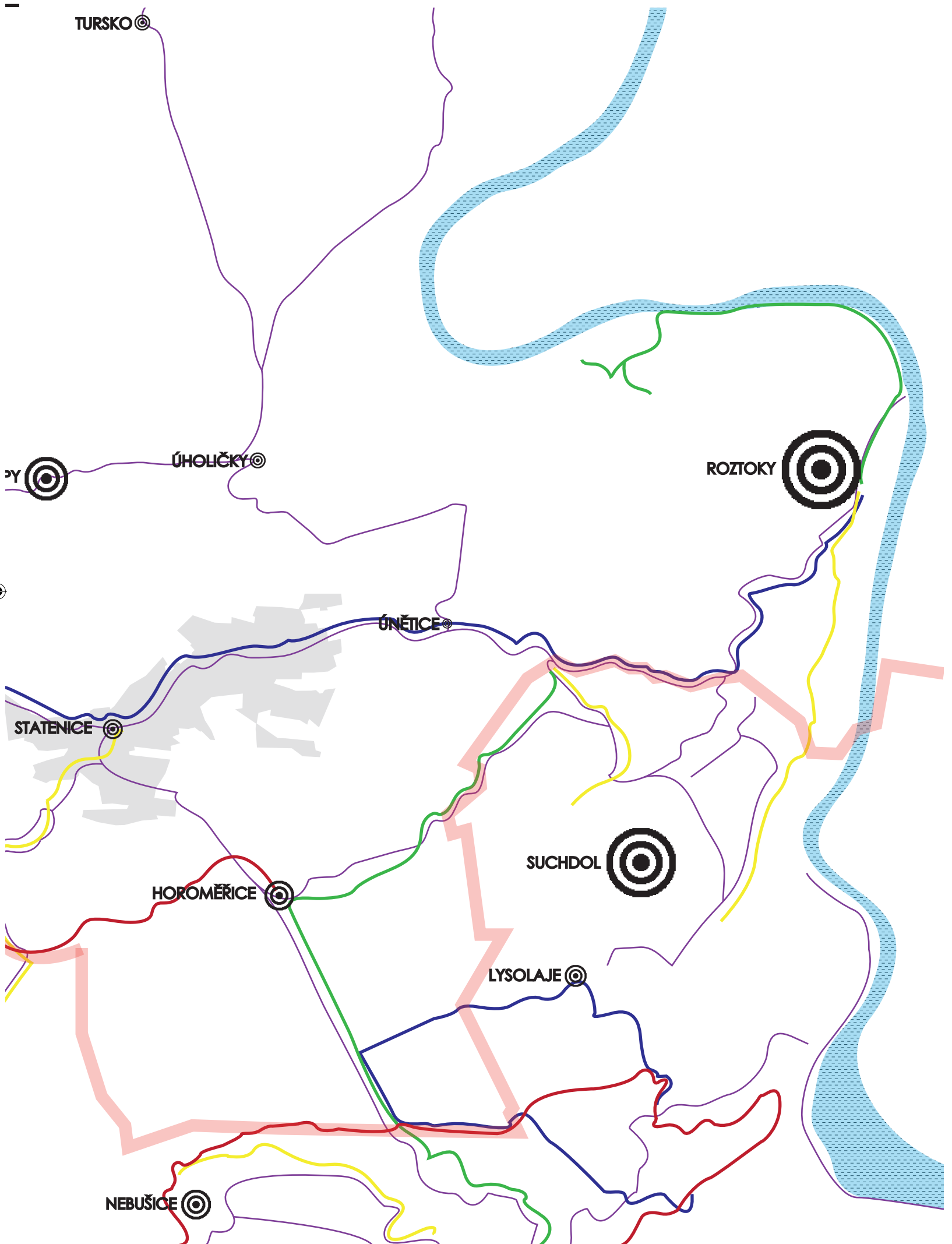
 turistické trasy

 cyklotrasa

 vlak, zastávka

 hranice Praha

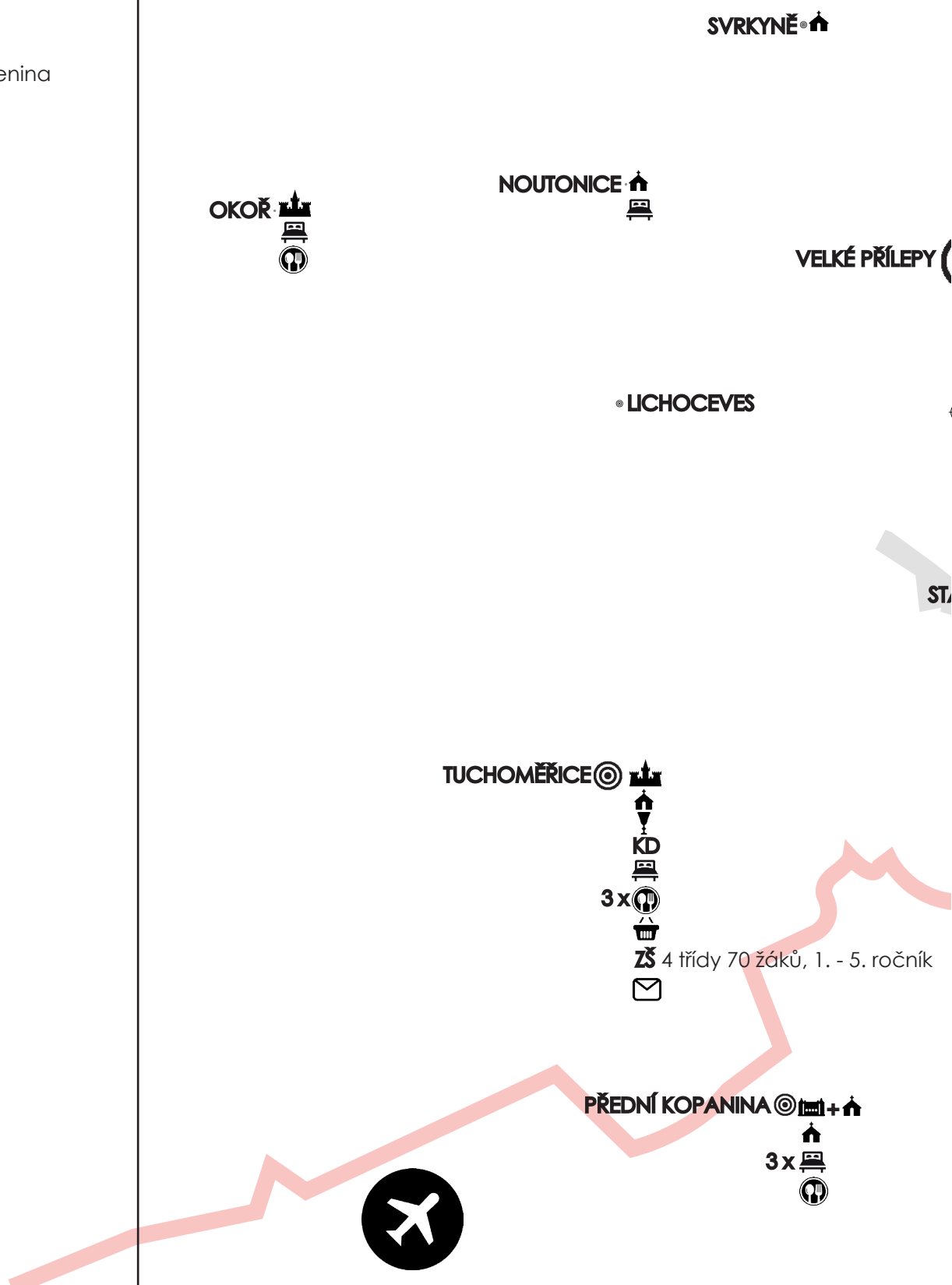

OBČANSKÁ VYBAVENOST V OKOLÍ

LEGENDA

- kostel, kaple
- restaurace
- kavárna
- obchod
- ZŠ základní škola
- MŠ mateřská škola
- pošta
- knihovna
- kino
- zámek, hrad, zřícenina
- ubytování
- hospoda
- divadlo
- KD kulturní dům
- husův sbor
- jezuitský dvůr
- dům pro seniory
- vinný sklep
- pivovar
- hranice Praha

TURSKO

ZŠ 7 tříd, 5 ročníků, 133 žáků

MŠ

2x

ZŠ

MŠ

ÚHOLIČKY

MŠ

ROZTOKY

městská
vybavenost

ÚNĚTICE

2x

MŠ

STATENICE

3x

2x

MŠ S.

HOROMĚŘICE

4x

4x

4x

3x

ZŠ

12 tříd 260 žáků

2x MŠ

2x MŠ S.

SUCHDOL

městská
vybavenost

LYSOLAJE

3x

ZŠ

11 tříd 230 žáků

MŠ

MŠ S.

MŠ S.

NEBUŠICE

2x

ZŠ

13 tříd 269 žáků

MŠ

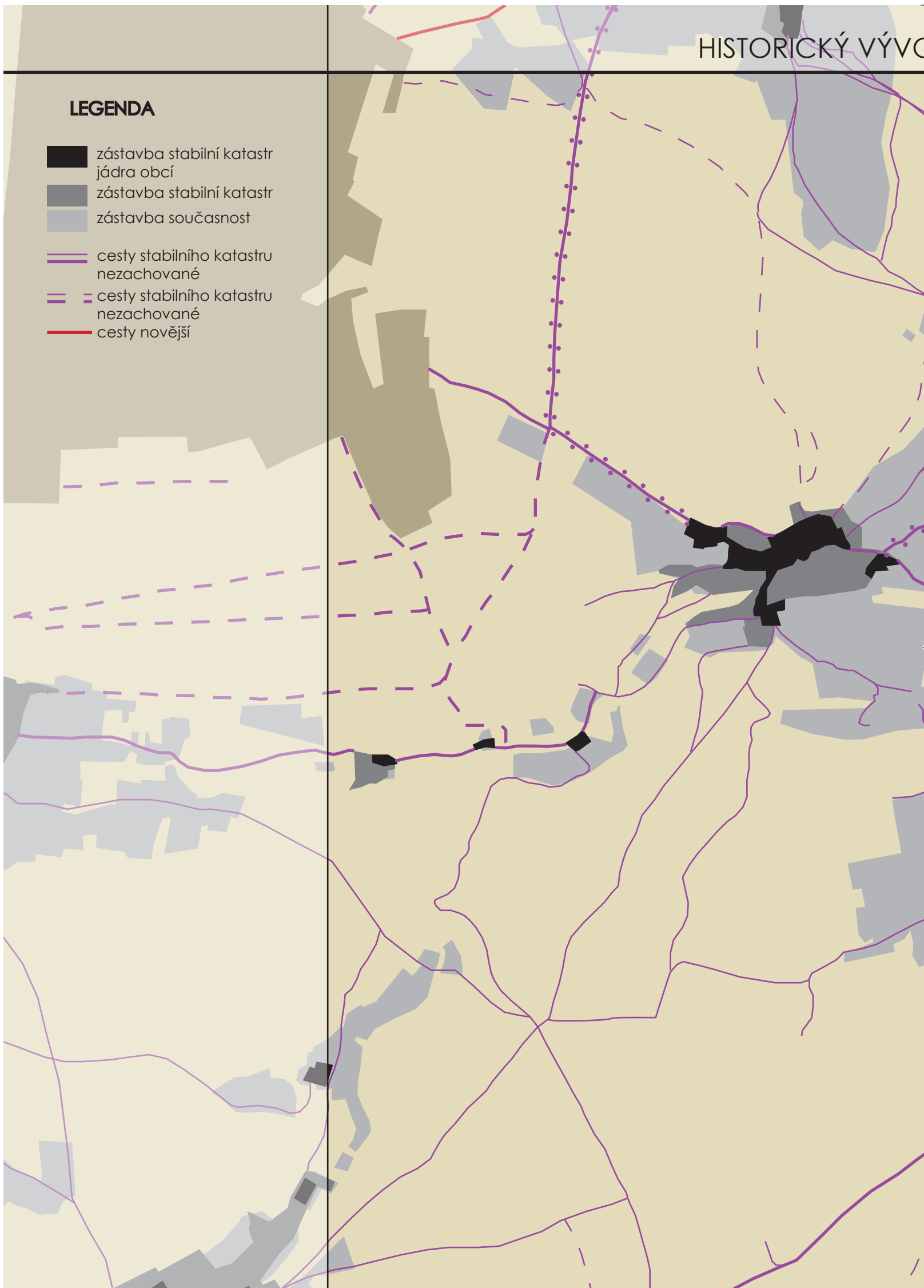
ZUŠ

MZŠ

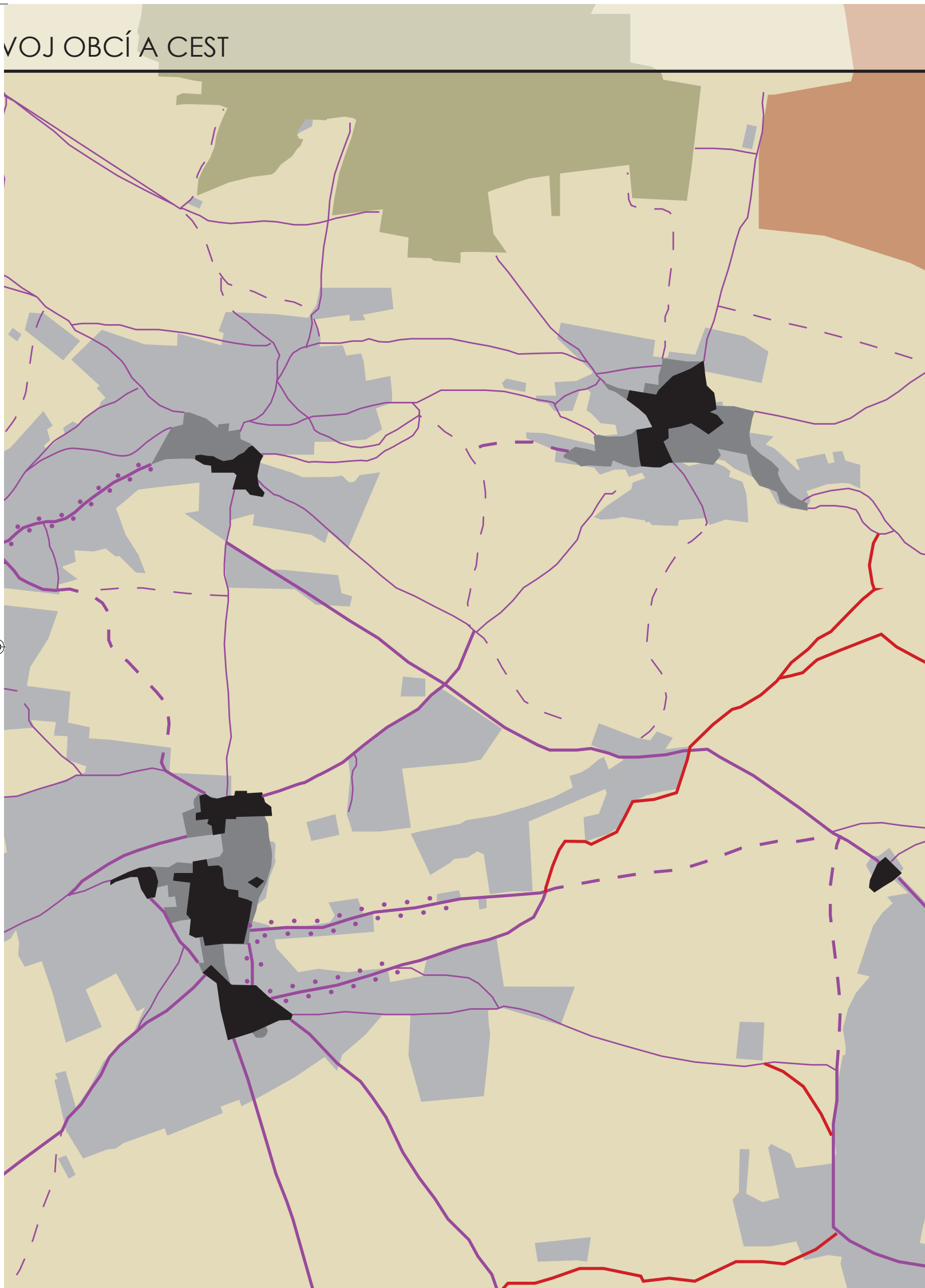

LEGENDA

- zástavba stabilní katastr
jádra obcí
- zástavba stabilní katastr
- zástavba současnost
- cesty stabilního katastru
nezachované
- cesty stabilního katastru
nezachované
- cesty novější

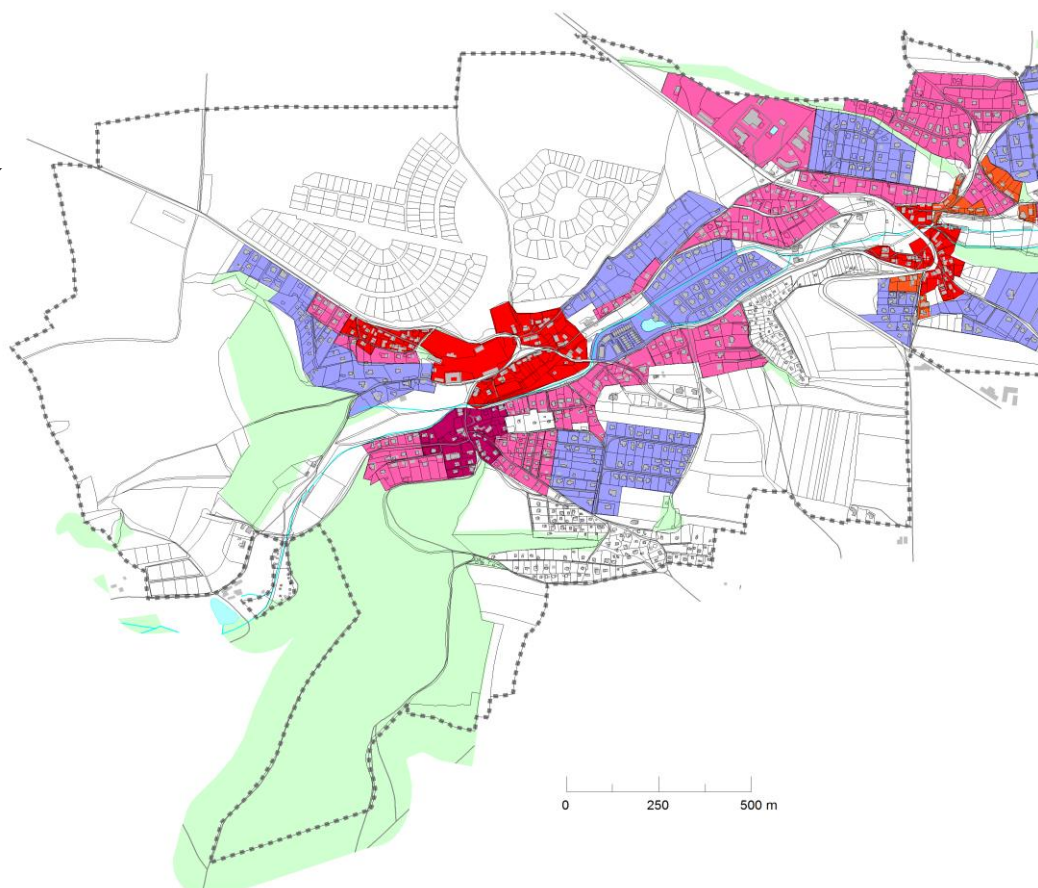

DEMOGRAFICKÉ POMĚRY

ETAPY ROZVOJE

- historické jádro, částečně přestavěno do poloviny XX. st.
- historické jádro
- zástavba do poloviny XX. století
- zástavba do 90. let XX. století
- zástavba po 90. let XX. století
- nestanoveno

PLÁNOVANÝ ROZVOJ

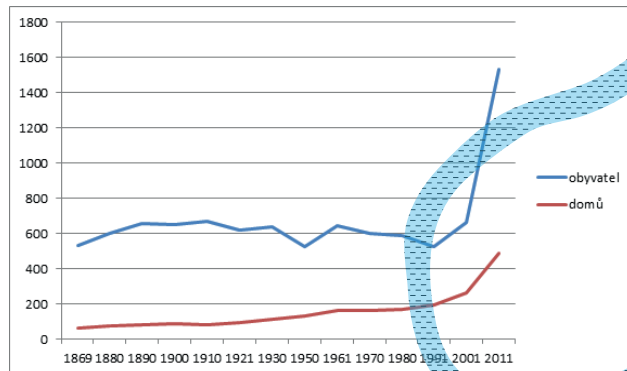
dle projednávaného ÚP

- zastavěné území
- zastavitelné území
- nezastavitelné území

Počet obyvatel obce Statenice k 31. 12. 2011 (Zdroj: ČSÚ, SLBD 2011)

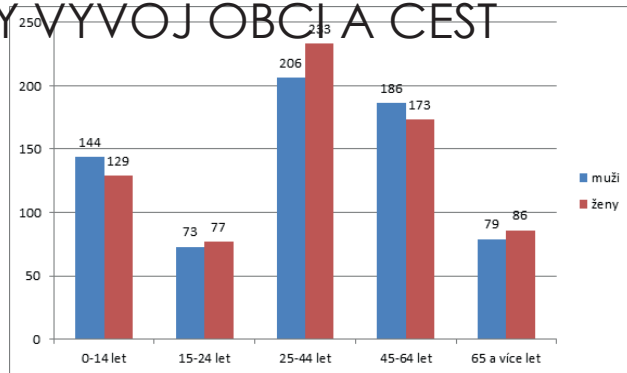
Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	533	603	658	648	667	618	638	527	647	602	591	524	663	1533
Počet domů	66	75	80	88	83	93	114	135	162	166	171	192	264	490

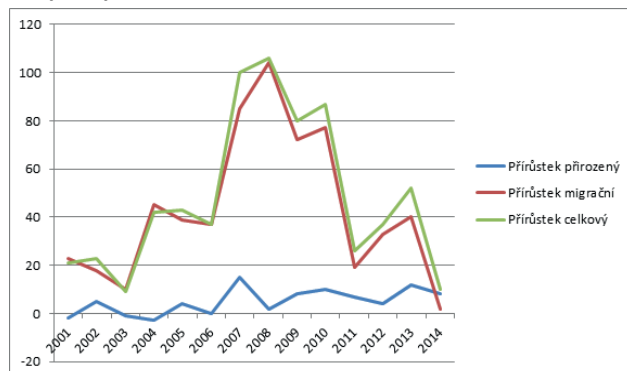
Věková struktura obyvatelstva v Statenicích k 31.12.2014 (ČSÚ 2016)

	Počet trvale bydlících obyvatel k 31.12.2014	Počet obyvatel ve věku				
		0-14 let	15-24 let	25-44 let	45-64 let	65 a více let
Celkem	1386	273	150	439	359	165
Muži	688	144	73	206	186	79
Ženy	698	129	77	233	173	86

HISTORICKÝ VÝVOJ OBCÍ A CEST

Pohyb obyvatelstva ve Statenicích od roku 2001 do roku 2014

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (% z celé populace)

